

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань інтеграції України до Європейського Союзу

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

Відповідно до статті 197 Регламенту Верховної Ради та статті 9 Закону України «Про міжнародні договори» надсилаємо внесений Президентом України проект Закону України «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в компоненті "Copernicus" та підкомпонентах "Події космічної погоди" і "Навколоземні об'єкти" компонента "Космічна ситуаційна обізнаність" Космічної програми Союзу» (реєстр. 0373 від 01.04.2026, Президент України).

Проект Закону України «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в компоненті «Copernicus» та підкомпонентах «Події космічної погоди» і «Навколоземні об'єкти» компонента «Космічна ситуаційна обізнаність» Космічної програми Союзу» (далі – проект акта) розроблено з метою виконання внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності Угодою між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в компоненті «Copernicus» та підкомпонентах «Події космічної погоди» і «Навколоземні об'єкти» компонента «Космічна ситуаційна обізнаність» Космічної програми Союзу (далі – Угода), вчиненою 9 квітня 2025 року в м. Брюсселі.

Прийняття акта створить правові підстави для участі України в компоненті «Copernicus» та підкомпонентах «Події космічної погоди» і «Навколоземні об'єкти» компонента «Космічна ситуаційна обізнаність» Космічної програми Союзу (далі – Програма), головною метою якої є розвиток: міжнародного співробітництва між Україною та Європейським Союзом у сфері космічної діяльності; компетенцій України за напрямками застосування дистанційного зондування Землі та спостереження за космічними об'єктами для ухвалення управлінських рішень і моніторингу у сфері сільського господарства, цивільного захисту, зміни клімату, захисту електроенергетичних мереж та зв'язку, навколишнього середовища, розвитку транспорту, безпеки і оборони, інфраструктури; відповідного ринку та нарощування потенціалу України в космічній сфері.

Участь України у компоненті «Copernicus» та підкомпонентах «Події космічної погоди» і «Навколоземні об'єкти» компоненту «Космічна ситуаційна обізнаність» Програми передбачає необхідність, починаючи з 2025 року, сплати Україною фінансового внеску до зазначеної програми ЄС та фінансової участі у покритті пов'язаних із нею витрат на управління, реалізацію та операційних витрат (стаття 3 Угоди). Однак, з огляду на триваючу збройну російську агресію проти України та зумовлений цим негативний вплив на економічну активність і

падіння доходів державного бюджету, Угода містить Протокол про зупинення сплати Україною фінансового внеску у зв'язку з винятковими обставинами, спричиненими неспровокованою агресивною війною проти України, який містить посилання на Угоду у формі обміну листами між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про зупинення зобов'язань України щодо сплати фінансових внесків у зв'язку з угодами про приєднання до програм Союзу з 1 січня 2021 року (на 2021 – 2027 роки). Зважаючи на зазначене, прийняття акта та участь України в компоненті "Copernicus" та підкомпонентах "Події космічної погоди" і "Навколоземні об'єкти" компоненту "Космічна ситуаційна обізнаність" Програми не потребуватимуть додаткового фінансування з державного бюджету.

Головне управління не заперечує щодо можливості ратифікації Угоди, оскільки це сприятиме поглибленню співробітництва України та ЄС у космічній галузі та відповідає вимогами п. «а» ч. 1 ст. 13 Закону України «Про міжнародні договори України».

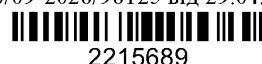
Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу 28 квітня 2026 р. розглянув проєкт Закону України «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в компоненті "Copernicus" та підкомпонентах "Події космічної погоди" і "Навколоземні об'єкти" компонента "Космічна ситуаційна обізнаність" Космічної програми Союзу» (реєстр. 0373 від 01.04.2026, Президент України) (протокол №258) і ухвалив рішення **рекомендувати** Верховній Раді України прийняти його **за основу та в цілому**.

Доповідачем із зазначеного питання на сесії Верховної Ради України пропонується заступник Голови Державного космічного агентства України В.Міхеєв, співдоповідачем – голова Комітету з питань інтеграції України до ЄС І.Климуш-Цинцадзе.

З повагою

Голова Комітету

І.Климуш-Цинцадзе

ВИСНОВОК
щодо проєкту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів України щодо
етики народних депутатів України»
(р. № 8327 від 30.12.2022, н.д. Подгорна В. В. та ін.)¹
(доопрацьований у редакції від 11.03.2026)²

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Відповідно до пояснювальної записки метою проєкту Закону є осучаснення норм депутатської етики, створення ефективної системи їх впровадження, що сприятиме підвищенню суспільної довіри до Верховної Ради України та зміцненню демократичного врядування.

Варто зазначити, що проєкт Закону у початковій редакції був розглянутий Комітетом Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (далі – Комітет) на засіданні 11 січня 2023 року і визнаний таким, що регулюється національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадає під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Водночас, враховуючи останні зміни в контексті європейської інтеграції України, зокрема набуття Україною статусу держави-кандидата, виникає необхідність перегляду раніше наданого висновку. Набуття статусу кандидата передбачає виконання розширеного кола міжнародно-правових зобов'язань у сфері європейської інтеграції, що включають нові вимоги та рекомендації з боку Європейського Союзу, зокрема викладених у щорічних Звітах Європейської Комісії щодо прогресу України.

У зв'язку з цим, а також з огляду на доопрацьовану редакцію, проєкт Закону, в тому числі висновок до нього, потребують повторного розгляду Комітетом з метою забезпечення його повної відповідності міжнародно-правовим зобов'язанням України та актуальній політиці Європейського Союзу.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

За предметом правового регулювання проєкт Закону стосується питання, яке належить до розділу «Функціонування демократичних інституцій» Кластера

¹ Проєкт Закону, визнано таким, що спрямований на виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

² Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол № 258).

1 «Основи процесу вступу до ЄС» в рамках переговорного процесу між Україною та ЄС, та охоплюється зобов'язаннями України відповідно до:

- Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);
- Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція) та протоколів до неї, яка гарантує право на вільні вибори;
- Дорожньої карти з питань функціонування демократичних інституцій, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475 (далі – Дорожня карта з питань ФДІ).

Разом з тим, особливості правового регулювання питання парламентської етики та стандартів поведінки парламентарів у державах-членах Європейського Союзу визначаються на рівні національного законодавства з урахуванням *міжнародних стандартів*, що розглядаються у документах Бюро ОБСЄ з питань демократичних інститутів та прав людини (БДПЛ ОБСЄ), Group of States against Corruption (GRECO), Венеційської Комісії, Парламентської Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ), які також враховано при оцінці цього законопроекту. Такими документами, в тому числі з конкретними рекомендаціями для України, зокрема є:

1) Резолюція 1549 (2007) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Функціонування демократичних інституцій в Україні» (далі – Резолюція 1549 (2007) ПАРЄ)³;

2) Звіт Венеційської Комісії про імперативний мандат та подібні практики (CDL-AD(2009)027) (далі – Звіт Венеційської Комісії (CDL-AD(2009)027))⁴;

3) Висновок Венеційської комісії від 13 червня 2005 року № 339/2005 «Висновок щодо змін до Конституції України, прийнятих 08.12.2004» (CDL-AD(2005)015) (далі – Висновок Венеційської Комісії (CDL-AD(2005)015))⁵;

4) Довідкове дослідження: Професійні та етичні стандарти для парламентарів, 2013 року, підготовлене БДПЛ ОБСЄ (далі – Довідкове дослідження БДПЛ ОБСЄ 2013 року)⁶;

5) Інструментарій з питань публічної етики та доброчесності: Керівні принципи для парламентів, 2023 року, підготовлене БДПЛ ОБСЄ (далі – Керівні принципи для парламентарів БДПЛ ОБСЄ 2023 року)⁷;

³ https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/994_760#Text

⁴ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?ref=cdl-ad\(2009\)027&lang=EN](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?ref=cdl-ad(2009)027&lang=EN)

⁵ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2005\)015-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2005)015-e)

⁶ <https://odhr.osce.org/sites/default/files/f/documents/7/7/98924.pdf>

⁷ <https://odhr.osce.org/sites/default/files/f/documents/1/4/558330.pdf>

б) Попередній висновок щодо проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо Правил етичної поведінки народних депутатів (Кодекс етики)» 2024 року (CORR-UKR/524/2024), підготовлений БДПЛ ОБСЄ (далі – Висновок БДПЛ ОБСЄ 2024 року)⁸;

7) Звіт GRECO за результатами четвертого раунду оцінювання України щодо запобігання корупції серед народних депутатів, суддів та прокурорів, оприлюднений 20 лютого 2025 року (GrecoRC4(2024)15) (далі – Звіт GRECO 2025 року)⁹.

Також додатковими документами ЄС, що стосуються порушень у проекті Закону питань, є:

8) Акт про вибори депутатів Європейського парламенту 1976 року;¹⁰

9) Звіти Європейської Комісії про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Відповідно до статті 2 Угоди про асоціацію повага до демократичних принципів, прав людини та основоположних свобод, а також повага до принципу верховенства права повинні формувати основу внутрішньої та зовнішньої політики Сторін і є основними елементами цієї Угоди.

Стаття 4 Угоди про асоціацію передбачено, що цілями політичного діалогу, зокрема є зміцнення поваги до демократичних принципів, верховенства права та доброго врядування, прав людини та основоположних свобод, у тому числі прав осіб, які належать до національних меншин, недискримінації осіб, які належать до меншин, і поваги до різноманітності, а також внесок у консолідацію внутрішніх політичних реформ.

Згідно зі статтею 6 Угоди про асоціацію Сторони співробітничать з метою забезпечення того, щоб їхня внутрішня політика ґрунтувалася на спільних для Сторін принципах, зокрема таких, як стабільність і дієвість демократичних інституцій, верховенство права та повага до прав людини і основоположних свобод, про які йдеться також у статті 14 цієї Угоди.

Зобов'язання України щодо врегулювання питань, запропонованих проектом Закону, впливають із рекомендацій Європейської Комісії, які були надані в її щорічних звітах щодо прогресу країни-кандидата, що знайшли своє відображення у Дорожній карті з питань ФДІ.

У Дорожній карті з питань ФДІ передбачено досягнення стратегічного результату щодо «Удосконалення механізмів забезпечення контролю за доброчесністю у Верховній Раді України», що включає здійснення заходів, зокрема, які вимагають законодавчого врегулювання в частині розроблення,

⁸ <https://odihr.osce.org/sites/default/files/f/documents/5/d/585340.pdf>

⁹ <https://rm.coe.int/grecoRC4-2024-15-final-ukr-add-to-the-2nd-compliance-report-ukraine-pu/1680b46473>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A41976X1008%2801%29&qid=1775641836051>

прийняття і впровадження законодавства про *правила поведінки народних депутатів України (Кодекс парламентської етики)* відповідно до рекомендацій ОБСЄ/БДПЛ, GRECO і Місії Європейського Парламенту з оцінки потреб у IV кварталі 2027 року.

Згідно оцінки GRECO щодо рекомендації VII, яка передбачає необхідність «(i) розробити та затвердити кодекс поведінки народних депутатів України за участі самих депутатів і забезпечити легкий доступ до нього представників громадськості; (ii) додати до кодексу детальні письмові рекомендації щодо його практичного використання (зокрема, що стосується попередження конфліктів інтересів при виконанні повноважень народного депутата, *ad hoc* оприлюднення інформації про можливий конфлікт і можливість самовідводу у конкретних випадках конфліктів інтересів, а також щодо подарунків та інших вигод, контактів із третіми сторонами тощо)», GRECO зазначила про часткове виконання цієї рекомендації та підкреслила важливість розробки детальних письмових інструкцій щодо практичного впровадження Кодексу, як зазначено в частині (ii) цієї рекомендації.

За результатом правового аналізу проєкту Закону щодо відповідності міжнародно-правовим зобов'язанням України та міжнародним стандартам зазначається, що проєкт Закону в цілому **відповідає** багатьом демократичним вимогам, **не суперечить** цілям Угоди про асоціацію та **спрямований** на виконання заходу Дорожньої карти з питань ФДІ. Проте з метою забезпечення повноти регулювання та врахування міжнародних стандартів проєкт Закону **пропонується доопрацювати** з урахуванням наступного.

1. Проєктом Законом передбачено внесення зміни до статті 4 Закону України «Про статус народного депутата України», згідно з якою повноваження народного депутата припиняються достроково у разі невходження народного депутата, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій) або виходу народного депутата із складу такої фракції.

Така пропозиція узгоджується із аналогічними чинними положеннями статті 81 Конституції України, яка передбачає можливість дострокового припинення повноважень народного депутата у таких випадках за рішенням вищого керівного органу відповідної політичної партії.

Разом з тим, така норма фактично закріплює елементи імперативного мандата, оскільки пов'язує збереження депутатського мандата з належністю до парламентської фракції політичної партії. Водночас відповідно до європейських демократичних стандартів депутат повинен мати вільний мандат та представляти весь народ, а не окрему політичну силу.

Послідовну позицію щодо несумісності імперативного мандата з принципами представницької демократії неодноразово висловлювала Венеційська Комісія. Зокрема, у Звіті Венеційської Комісії (CDL-AD(2009)027) зазначено, що імперативний мандат або інші форми політичного позбавлення представників їхніх мандатів суперечать основним принципам представницької

демократії. Аналогічні зауваження містяться і у Висновку Венеційської Комісії щодо змін до Конституції України (CDL-AD(2005)015).

Крім того, положення про імперативний мандат були предметом критики з боку Парламентської Асамблеї Ради Європи, яка у своїй Резолюції 1549 (2007) зазначила, що «відкликання народних представників політичними партіями («імперативний мандат») є неприйнятним у демократичній державі. Слід вилучити відповідні конституційні положення згідно з рекомендаціями Венеційської Комісії 2004 р., подібні положення потрібно вилучити з загального законодавства. Асамблея впевнена, що послідовна політична програма, відповідальне та віддане членство в партії, а також прискіпливий відбір партійних кандидатів є ефективнішими інструментами заохочення партійної та фракційної дисципліни» (п. 9).

У контексті даного питання важливим є також рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) у справі «*Tomenko v. Ukraine*» (заява № 79340/16, остаточне рішення від 10.10.2025), в якому Суд дійшов висновку, що автоматичне позбавлення депутата мандата за вихід із фракції порушує статтю 3 Першого протоколу до Конвенції, яка гарантує право на вільні вибори та вільне вираження волі народу при формуванні законодавчого органу. Суд також наголосив на відсутності належних правових гарантій від зловживань з боку політичних партій та на непропорційності такого заходу.

У своєму рішенні по цій справі ЄСПЛ звернув увагу на усталену позицію Венеційської Комісії, підтриману ПАРЄ та БДПЛ ОБСЄ, відповідно до якої імперативний мандат або подібні практики суперечать принципу вільного та незалежного мандата депутата.

Варто додати, що принцип вільного мандату представників Європейського парламенту також закріплено у статті 4 Акта про вибори депутатів Європейського парламенту 1976 року, де зазначено, що представники голосують індивідуально та особисто, вони не зобов'язані дотримуватися жодних інструкцій і не отримують обов'язкових доручень.

Отже, хоча норма щодо дострокового припинення повноважень народного депутата у разі невходження його до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій) або виходу народного депутата із складу такої фракції, формально існує в правовому полі України, вона не відповідає кращим міжнародним практикам та принципам вільного мандата, що закладені в основі статті 3 Першого протоколу до Конвенції.

2. Статтею 40 Закону України «Про статус народного депутата України» у редакції проекту Закону пропонується визначити *санкції за порушення норм депутатської етики*. Зокрема, за порушення народним депутатом норм депутатської етики *повторно (протягом року)* або якщо таке порушення спричинило *суттєву шкоду* для репутації Верховної Ради України та довіри до народних депутатів комітет Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання правового статусу народного депутата та депутатської етики, ухвалює висновок щодо застосування до нього однієї із санкцій, наведеної у цій статті, які є різними за своєю градацією.

Також варто зазначити, що у проєкті Закону використовуються терміни, які мають оціночний та суб'єктивний характер, зокрема «образливі висловлювання», «суттєва шкода» тощо, що може ускладнювати їх однозначне тлумачення та застосування на практиці.

Водночас відповідно до європейських стандартів санкції за порушення парламентської етики мають бути *стримуючими та пропорційними* характеру порушення та завданій шкоді. Крім того, під час їх застосування повинен забезпечуватися баланс між вимогами депутатської етики та свободою вираження поглядів, оскільки навіть різка політична риторика не завжди може розглядатися як порушення етичних норм.

У зв'язку з цим доцільно передбачити у проєкті Закону (а) чітку шкалу санкцій залежно від тяжкості порушення, що сприятиме забезпеченню їх пропорційності та зменшенню ризику суб'єктивного підходу при їх застосуванні, а також з метою запобігання можливому невинуватому обмеженню представницької діяльності народного депутата, зокрема у випадку застосування, наприклад такої санкції, як позбавлення народного депутата права брати участь у пленарних засіданнях Верховної Ради України (до п'яти пленарних днів протягом одного місяця), (б) чітку та ефективну процедуру оскарження рішень про застосування санкцій, зокрема шляхом можливості їх перегляду незалежним органом.

Такий підхід відповідатиме рекомендаціям БДПЛ ОБСЄ, відповідно до яких «тяжкість санкцій має бути пропорційною серйозності та кількості порушень, а також враховувати додаткові фактори, зокрема законодавство, що регулює статус парламентарів та пов'язані з ним гарантії» (стор. 27, *Керівні принципи для парламентарів БДПЛ ОБСЄ 2023 року*).

3. Аналіз положень проєкту Закону свідчить про відсутність низки важливих елементів цілісної системи парламентської доброчесності. Зокрема, у проєкті Закону не врегульовано питання запобігання конфлікту інтересів, отримання подарунків чи інших вигод, а також взаємодії народних депутатів із третіми особами, у тому числі із суб'єктами лобіювання, як це передбачено рекомендацією VII GRECO.

Водночас зазначені питання загалом врегульовані законодавством України, зокрема законами України «Про запобігання корупції» та «Про лобіювання». Крім того, рекомендація IX GRECO щодо запровадження правил, які регулюють відносини народних депутатів із лобістами та іншими заінтересованими особами, вважається виконаною у зв'язку з прийняттям відповідного законодавства.

Разом з тим, з метою запобігання корупції доцільно передбачити більш чіткі та прозорі правила взаємодії народних депутатів із суб'єктами лобіювання та іншими заінтересованими особами, зокрема щодо розкриття інформації про такі контакти та встановлення відповідних обмежень і запобіжників, а також процедуру повідомлення про потенційний чи наявний конфлікт інтересів.

Запровадження такого підходу відповідатиме міжнародним стандартам і рекомендаціям, зокрема GRECO та БДПЛ ОБСЄ, які наголошують на

необхідності формування комплексної системи парламентської етики, що охоплює питання конфлікту інтересів, отримання подарунків, прозорості контактів із заінтересованими особами (зокрема лобістами).

4. Проект Закону доповнює Закон України «Про статус народного депутата України» статтею 8 «Норми депутатської етики», частиною другою якої передбачено, що народний депутат у своїй діяльності повинен поважати честь і гідність інших народних депутатів, посадових та службових осіб і громадян, утримується від дій, заяв та вчинків, що компрометують його самого, Верховну Раду України, державу, громадян, здійснювати свої повноваження з дотриманням законодавства про запобігання та протидію дискримінації.

Водночас зазначені положення мають загальний і декларативний характер та не забезпечують достатнього рівня конкретизації стандартів поведінки народного депутата у сфері запобігання дискримінації.

У зв'язку з цим пропонується посилити у проекті Закону етичні стандарти шляхом їх деталізації, зокрема щодо недопущення та запобігання дискримінації за будь-якою ознакою, включаючи сексуальні домагання та інші форми насильства, зокрема щодо жінок.

Як зазначається у Керівних принципах для парламентарів БДПЛ ОБСЄ 2023 року, кодекси поведінки визнаються важливим інструментом запобігання та протидії насильству щодо жінок у парламентах. При цьому чітке нормативне закріплення заборони сексуальних домагань, зловживань та інших форм насильства має принципове значення для ефективності таких механізмів. Протидія насильству щодо жінок у парламентському середовищі потребує комплексного підходу, що включає заходи із запобігання, захисту, притягнення до відповідальності та формування узгодженої політики (стор. 21).

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та спрямований на виконання заходу Дорожньої карти з питань функціонування демократичних інституцій, водночас **потребує доопрацювання** з урахуванням наведених у висновку рекомендацій.

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання Україною Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей»

(р. № 14252 від 26.11.2025, Кабінет Міністрів України)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Відповідно до пояснювальної записки метою проєкту Закону створення законодавчих умов для ефективного виконання Україною міжнародних зобов'язань, взятих відповідно до Гаазької конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 року.

Також у пояснювальній записці зазначено, що закріплення на законодавчому рівні особливостей розгляду судами позовних заяв про повернення протиправно вивезеної (переміщеної) та/або утримуваної дитини в державу постійного місця проживання, поданих на підставі Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, сприятиме розгляду судами справ в строки, дотримання яких вимагає Конвенція. З цією метою ефективним засобом є запровадження концентрації юрисдикції, що сприятиме прискоренню розгляду справ, якості винесених рішень, рівня кваліфікації суддів при винесенні рішень у зазначеній категорії справ.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

За предметом правового регулювання проєкт Закону стосується сфер захисту прав людини (права дитини) та міжнародної судової співпраці, що входять до розділів 23 «Верховенство права та основоположні права» та 24 «Юстиція, свобода, безпека» Кластеру 1 «*Основи процесу вступу до ЄС*» в рамках переговорного процесу між Україною та ЄС, та яка охоплюється зобов'язаннями України відповідно до:

- 1) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);
- 2) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року;

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол № 258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

3) Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 року;

4) Конвенції про права дитини 1989 року;

5) Дорожньої карти з питань верховенства права, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475 (далі – Дорожня карта з питань верховенства права).

У Європейському Союзі питання щодо міжнародного викрадення дітей регулюються відповідними міжнародними договорами, учасниками яких є Україна та інші держави-члени ЄС, та Регламентом Ради (ЄС) 2019/1111 від 25 червня 2019 року про юрисдикцію, визнання та виконання рішень у шлюбних справах та справах батьківської відповідальності, а також про міжнародне викрадення дітей (далі – Регламент 2019/1111/ЄС).

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Відповідно до статті 24 Угоди про асоціацію Сторони домовились надалі *розвивати судове співробітництво у цивільних та кримінальних справах*, повною мірою використовуючи відповідні міжнародні і двосторонні документи та ґрунтуючись на принципах юридичної визначеності і праві на справедливий суд. Сторони також домовилися *розвивати подальше судове співробітництво між Україною та ЄС у цивільних справах на основі відповідних багатосторонніх правових документів*, зокрема конвенцій Гаазької конференції з міжнародного приватного права у сферах міжнародного правового співробітництва, судового процесу, а також *захисту дітей*.

Дорожньою картою з питань верховенства права передбачено, що у IV кварталі 2025 року Україна має *розробити та прийняти закони та підзаконні нормативні акти, які спрямовані на вдосконалення механізму виконання Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, зокрема, які передбачають зміни до деяких законодавчих актів щодо особливостей застосування Конвенції компетентними органами України з метою удосконалення правової основи для міжнародного судового співробітництва у цивільних та комерційних справах між Україною та країнами Європейського Союзу*.

Відповідно до Закону України від 11 січня 2006 року № 3303-IV Україна приєдналася до Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, цілями якої є *забезпечення негайного повернення дітей, незаконно переміщених до будь-якої з Договірних держав або утримуваних у будь-якій із Договірних держав; та забезпечення того, щоб права на опіку і на доступ, передбачені законодавством однієї Договірної держави, ефективно дотримувалися в інших Договірних державах*.

Статтею 2 цієї Конвенції передбачено, що Договірні держави повинні вживати усіх належних заходів для забезпечення досягнення цілей Конвенції на їхніх територіях. *Для цього вони використовують самі швидкі процедури, наявні в їхньому розпорядженні*. Також згідно зі статтею 11 цієї Конвенції судові й

адміністративні органи Договірних держав без затримок здійснюють усі процедури для повернення дітей. Якщо відповідні судові або адміністративні органи не досягли ніякого рішення *протягом шести тижнів із дати початку процедур*, заявник або Центральний орган запитуваної держави за власною ініціативою або на прохання Центрального органу держави, що запитує, мають право просити про надання їм пояснень про причини затримки. Якщо відповідь отримана Центральним органом запитуваної держави, такий орган передає відповідь Центральному органу держави, що запитує, або заявнику.

Разом з тим варто додати, що Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) уже констатував порушення статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у низці справ проти України щодо надмірної тривалості провадження у судових справах про повернення дітей у світлі Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, це зокрема справи «Лях проти України», «Бахаров проти України».

Отже, запропоноване проєктом Закону скорочення строків розгляду судом справ про міжнародне викрадення дітей сприятиме усуненню причини порушень Конвенцій та недопущенню констатації нових.

Також положення проєкту Закону, якими пропонується закріплення *двох місцевих судів, визначених для розгляду такої категорії справ* розпорядженням голови відповідного апеляційного суду, в межах територіальної юрисдикції якого перебуває такий місцевий суд, та у межах апеляційного округу за задекларованим/зареєстрованим місцем проживання (перебування) особи, з якою перебуває дитина, *не суперечать* Регламенту 2019/1111/ЄС.

Для якнайшвидшого завершення провадження щодо повернення дітей відповідно до Гаазької конвенції 1980 року *Європейський Союз рекомендує* державам-членам, відповідно до своєї національної судової структури, розглянути можливість зосередження юрисдикції для цих проваджень на *якомога меншій кількості судів*. Юрисдикція у справах про викрадення дітей може бути зосереджена в одному єдиному суді для всієї країни або в обмеженій кількості судів, використовуючи, наприклад, кількість апеляційних судів як відповідну точку та зосереджуючи юрисдикцію у справах про міжнародне викрадення дітей на одному суді першої інстанції в кожному окрузі апеляційного суду (пункт 41 преамбули Регламенту 2019/1111/ЄС).

Разом з тим, вважаємо за доцільне звернути увагу на деякі положення проєкту Закону на предмет більш повного врахування міжнародних стандартів та дотримання принципу правової визначеності з огляду на таке.

1. Проєкт Закону пропонує доповнити статтю 162 Сімейного кодексу України та статтю 292-6 Цивільного процесуального кодексу України (далі - ЦПК) положеннями, згідно з якими домашнє насильство з боку заявника є підставою для відмови у поверненні дитини, оскільки це створює реальну небезпеку. Запропонована норма посилює захисну функцію суду та відповідає принципу «найкращих інтересів дитини», як цього вимагають стаття 3 та 19 Конвенція про права дітей.

Також ЄСПЛ у своїх рішеннях наголошує, що суди повинні ретельно перевіряти наявність «серйозного ризику» для дитини при поверненні, включаючи ситуації насильства (наприклад, п. 96-97 рішення у справі «Х проти Латвії», заява № 27853/09).

Водночас відповідно до пункту 43 преамбули Регламенту 2019/1111/ЄС у всіх справах, що стосуються дітей, і зокрема у випадках міжнародного викрадення дітей, суди повинні розглянути можливість досягнення рішень шляхом *медіації* та інших відповідних засобів, за підтримки, де це доречно, існуючих мереж та структур підтримки медіації у транскордонних спорах щодо батьківської відповідальності... Більше того, *медіація не завжди може бути доцільною, особливо у випадках домашнього насильства*.

Відповідно пропонується доповнити проєкт Закону у частині врегулювання спору за участю судді або шляхом медіації положенням, що у разі домашнього насильства щодо дитини чи іншої небезпеки для неї медіація чи інше врегулювання спору не застосовується.

2. Також проєктом Закону пропонується врегулювати питання застосування заходів забезпечення позову, зокрема передбачивши можливість тимчасового влаштування дитини до сім'ї родичів або *інших осіб, з якими у неї склалися близькі стосунки* (частина перша статті 292-2 ЦПК у редакції законопроекту). При цьому відповідно до частини п'ятої статті 292-5 ЦПК у редакції законопроекту суд залучає до участі у справі орган опіки та піклування під час розгляду заяви про забезпечення позову щодо невідкладного тимчасового влаштування дитини.

Поряд з цим проєктом Закону пропонується внесення змін до статті 437 ЦПК, якими передбачається, що питання про тимчасове влаштування дитини, зокрема до сім'ї *«інших осіб, з якими у неї склалися близькі стосунки»*, вирішується судом за поданням державного виконавця.

У цьому контексті слід звернути увагу, що проєкт Закону не містить жодних критеріїв або орієнтирів для визначення змісту поняття «особи, з якими у дитини склалися близькі стосунки». Відсутність законодавчого визначення або хоча б рамкових критеріїв такого поняття створює ризики неоднакового застосування відповідних норм судами, що може призвести до правової невизначеності та потенційного порушення принципу найкращих інтересів дитини.

Крім того, використання оціночного поняття без належної конкретизації може створювати передумови для суб'єктивного підходу при вирішенні питання про тимчасове влаштування дитини, що є особливо чутливим з огляду на можливе втручання у сімейне життя та необхідність забезпечення стабільного і безпечного середовища для дитини.

Також варто зауважити, що залучення органу опіки та піклування у проєкті Закону прямо передбачено лише на стадії розгляду заяви про забезпечення позову, тоді як у випадку вирішення питання про тимчасове влаштування дитини за поданням державного виконавця (стаття 437 ЦПК у запропонованій редакції) обов'язковість участі такого органу прямо не встановлена.

З огляду на викладене, у проєкті Закону пропонується:

- передбачити рамкові критерії визначення «близьких стосунків», зокрема з урахуванням тривалості, характеру та інтенсивності взаємодії дитини з відповідною особою, наявності емоційного зв'язку, участі такої особи у вихованні чи догляді за дитиною, та/або конкретизувати коло таких осіб;

- забезпечити обов'язкову участь органу опіки та піклування при вирішенні будь-яких питань щодо тимчасового влаштування дитини, незалежно від процесуальної форми розгляду.

Реалізація зазначених підходів сприятиме підвищенню рівня правової визначеності, уніфікації судової практики та забезпеченню належного врахування найкращих інтересів дитини відповідно до міжнародних стандартів.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проєкт Закону **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та зобов'язанням України у рамках членства у Раді Європи, а також спрямований на виконання заходу Дорожньої карти з питань верховенства права. Водночас **пропонується доопрацювати** проєкт Закону з урахуванням наведених у висновку рекомендацій.

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про запобігання корупції» у зв'язку з приєднанням України до Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях»
(р. № 15056 від 06.03.2026, Президент України)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Відповідно до пояснювальної записки метою проєкту Закону є уніфікація норм чинного законодавства з положеннями Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях (далі – Конвенція) для забезпечення її подальшого належного виконання.

Проєктом Закону, зокрема, передбачається внесення змін до:

Кримінального кодексу України з метою приведення визначення «посадова особа іноземної держави» у відповідність до визначення «іноземна посадова особа», яке міститься у Конвенції, уніфікації положень щодо застосування заходів кримінально-правового характеру до правонаступників юридичних осіб;

Кримінального процесуального кодексу України, спрямованих на уточнення порядку оскарження заходів забезпечення кримінального провадження, які можуть застосовуватись до юридичних осіб;

Закону України «Про запобігання корупції» з метою уточнення правової регламентації обов'язків для вжиття заходів із запобігання корупції для юридичних осіб.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

За предметом правового регулювання проєкт Закону стосується питання боротьби з корупцією, яке входить до Кластеру 1 «*Основи процесу вступу до ЄС*» в рамках переговорного процесу між Україною та ЄС, та яке охоплюється зобов'язаннями України відповідно до:

1) розділу III «Юстиція, свобода та безпека» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол № 258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);

2) Дорожньої карти з питань верховенства права, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475 (далі – Дорожня карта з питань верховенства права).

Також додатковими документами ЄС, що стосуються порушень у проєкті Закону питань, є Звіти Європейської Комісії про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу, зокрема 2025 року (далі – Звіт ЄК).

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Згідно зі статтею 14 Угоди про асоціацію в рамках співробітництва у сфері юстиції, свободи та безпеки Сторони надають особливого значення утвердженню верховенства права та укріпленню інституцій усіх рівнів у сфері управління загалом та правоохоронних і судових органів зокрема. Співробітництво буде спрямоване, зокрема, на зміцнення судової влади, підвищення її ефективності, гарантування її незалежності та неупередженості та боротьбу з корупцією. Співробітництво у сфері юстиції, свободи та безпеки буде відбуватися на основі принципу поваги до прав людини та основоположних свобод.

Відповідно до статті 22 Угоди про асоціацію Сторони співробітничать у боротьбі з кримінальною та незаконною організованою чи іншою діяльністю, а також з метою її попередження. Таке співробітництво спрямовується на вирішення, зокрема, таких проблем як корупція у приватному, так і в державному секторі.

У Звіті 2025 року ЄК зазначила, що «У грудні 2024 року Україна прийняла законодавство, яке відповідає критеріям приєднання до Конвенції ОЕСР про боротьбу з хабарництвом, запровадивши автономну відповідальність юридичних осіб за підкуп іноземних посадових осіб та прямо заборонивши віднесення підкупів до витрат для будь-яких податкових цілей. У жовтні 2025 року Робоча група ОЕСР з питань боротьби з хабарництвом у міжнародних комерційних операціях схвалила прохання України про приєднання до Конвенції ОЕСР про боротьбу з хабарництвом, водночас окресливши питання, які ще потрібно вирішити, зокрема щодо визначення поняття «іноземна посадова особа» та питання відповідальності правонаступників юридичних осіб. Це відкриває шлях для процесу ратифікації. Для боротьби з корупцією всередині країни все ще необхідно подальше посилення режиму корпоративної відповідальності.».

Разом з тим, Дорожня карта з питань верховенства права містить стратегічний результат щодо «застосування ефективної законодавчої бази, яка забезпечує відповідальність за корупційні та пов'язані із корупцією правопорушення, відповідно до асquis ЄС, міжнародних стандартів та з урахуванням специфічних викликів», що передбачає виконання заходу щодо «ухвалення закону про ратифікацію Конвенції ОЕСР про боротьбу з хабарництвом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях та

приєднання до Робочої групи ОЕСР з боротьби з хабарництвом у міжнародних ділових операціях» у IV кварталі 2025 року.

У зв'язку з цим варто відзначити, що Законом України від 10 березня 2026 року № 4811-IX Україна приєдналася до Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях, який набере чинності одночасно із прийняттям цього проекту Закону.

Відповідно до статті 1 Конвенції держави повинні криміналізувати підкуп іноземних посадових осіб.

При цьому згідно Конвенції «іноземна посадова особа» означає будь-яку особу, яка обіймає призначувану або виборну посаду в органі законодавчої, адміністративної або судової влади іноземної держави; а також будь-яку особу, яка виконує державні функції для іноземної держави, в тому числі для державного органу або державного підприємства; та будь-яку посадову особу або представника публічної міжнародної організації.

Запропоновані проектом Закону зміни до статей 18 та 364 (примітка) Кримінального кодексу України розширюють коло службових осіб, якими визнаються *посадові особи іноземних держав*, зокрема шляхом усунення обмеження щодо членів міжнародних парламентських асамблей лише тих, *учасником яких є Україна*, що забезпечує відповідність терміну «іноземної посадової особи» згідно Конвенції.

Отже, запропоновані проектом Закону зміни впроваджують вимоги Конвенції у національне законодавство, усуваючи невідповідність у визначенні посадових осіб іноземних держав.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону «Про ратифікацію Рішення № 1/2024 Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження від 12 грудня 2024 року щодо внесення змін до Рішення № 1/2023 Спільного комітету щодо використання електронних сертифікатів з перевезення товарів в рамках цієї Конвенції, що застосовуються з 1 січня 2025 року»

(реєстр. № 0366 від 26.02.2026, внесений Президентом України)¹

1. Загальна характеристика законопроекту

Законопроект «Про ратифікацію Рішення № 1/2024 Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження від 12 грудня 2024 року щодо внесення змін до Рішення № 1/2023 Спільного комітету щодо використання електронних сертифікатів з перевезення товарів в рамках цієї Конвенції, що застосовуються з 1 січня 2025 року» (далі – законопроект) розроблено у зв'язку з ухваленням Рішення № 1/2024 Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження від 12 грудня 2024 року щодо внесення змін до Рішення № 1/2023 Спільного комітету щодо використання електронних сертифікатів з перевезення товарів в рамках цієї Конвенції, що застосовуються з 1 січня 2025 року.

Прийняття законопроекту дозволить забезпечити відповідність національного законодавства міжнародним зобов'язанням та сприятиме полегшенню торгівлі з Договірними Сторонами.

Відповідно до пояснювальної записки реалізація законопроекту не потребуватиме фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

Для України реалізація Закону забезпечить можливість економічним операторам і митним органам використовувати електронні сертифікати з перевезення товарів та підвищить ефективність процедур підтвердження походження товарів, а також забезпечить стабільність і передбачуваність у торгівлі, дозволить підтримати існуючі ланцюги поставок товарів та сприятиме подальшій інтеграції економіки України в регіональні та глобальні економічні процеси.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол № 258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Сфера правовідносин, якої стосуються положення законопроекту, охоплюється зобов'язаннями України відповідно до Глави 1 «Національний режим та доступ товарів на ринки» та Глави 5 «Митні питання та сприяння торгівлі» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС

За результатами правового аналізу законопроекту щодо його відповідності Угоді про асоціацію встановлено наступне.

Регіональна конвенція про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження, до якої Україна приєдналася згідно із Законом України від 8 листопада 2017 року № 2187-VIII (далі – Регіональна конвенція), встановлює загальні правила визначення походження товарів, що застосовуються у угодах про вільну торгівлю, які укладаються між Договірними Сторонами цієї Конвенції. Між Договірними Сторонами Конвенції діє загалом понад 40 угод про вільну торгівлю.

У контексті виконання Угоди про асоціацію, статтею 26 встановлено, що у торгівлі товарами, які походять з територій Сторін, застосовуються правила походження, викладені у Протоколі I «Щодо визначення концепції «походження товарів» і методів адміністративного співробітництва», *законопроект належить до сфери правового регулювання таких правил у рамках Регіональної конвенції.*

Згідно зі статтею 39 Протоколу I після приєднання України до Регіональної Конвенції *Підкомітет з Митного Співробітництва може також вирішити замінити правила визначення походження, наведені в цьому Протоколі, тими, що містяться в додатку до Конвенції.*

Необхідність ратифікації Рішення № 1/2024 обґрунтовується тим, що воно підготовлено Секретаріатом Регіональної конвенції на підставі статті 4 (2) правил процедури Спільного комітету та передбачає запровадження використання електронних сертифікатів з перевезення товарів з метою спрощення процедур підтвердження походження товарів та забезпечення ефективного впровадження змін, внесених Рішенням № 1/2023 Спільного комітету, що застосовується з 1 січня 2025 року.

У преамбулі Регіональної конвенції визнається необхідність вдосконалення правил походження з метою кращого реагування на економічну дійсність. Договірні Сторони Конвенції домовилися про внесення змін до Конвенції з метою забезпечення нового набору модернізованих і гнучких правил походження.

Прийняття законопроекту не передбачає внесення змін до Протоколу I до Угоди про асоціацію, який залишається чинним. Водночас положення Рішення № 1/2024, що ратифікується, впливають на практичне застосування правил походження товарів у торгівлі з Європейським Союзом у межах функціонування Регіональної конвенції.

Рішення № 1/2024 передбачає внесення змін до Рішення № 1/2023 Спільного комітету, яким було змінено положення Доповнення I до Регіональної конвенції, зокрема статтю 17, шляхом встановлення правових умов використання та

взаємного визнання електронних підтверджень походження товарів. Такі зміни передбачають можливість застосування електронних сертифікатів з перевезення товарів за умови їх відповідності встановленій формі, наявності унікального серійного номера, забезпечення можливості перевірки їх автентичності через захищені онлайн-системи митних органів, а також офіційного повідомлення про початок їх використання; водночас передбачено право Договірних Сторін призупиняти визнання таких сертифікатів у разі невідповідності зазначеним вимогам.

Відповідно до пункту “є” частини другої статті 9 Закону України «Про міжнародні договори України» Рішення № 1/2024 підлягає ратифікації Верховною Радою України.

Головне науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку від 3 березня 2026 року № 16/03-2026/46107 *не заперечує щодо можливості ратифікації Рішення № 1/2024.*

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу

Законопроект **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України в рамках Угоди про асоціацію.

Голова Комітету

І. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000EED52E0043BFDC00
Дійсний до: 16.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-20/10-2026/95466 від 28.04.2026

2215405

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону «Про ратифікацію Конвенції про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України»

(реєстр. № 0371 від 19.03.2026, внесений Президентом України)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту

Законопроєкт «Про ратифікацію Конвенції про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України» розроблено Міністерством юстиції України з метою ратифікації Конвенції про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України.

Предметом регулювання Конвенції є створення та функціонування Міжнародної компенсаційної комісії для України як другого компонента міжнародного компенсаційного механізму відшкодування збитків, втрат та шкоди, завданих агресією Російської Федерації проти України.

Першим компонентом міжнародного компенсаційного механізму є Реєстр збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, який слугує документальною формою обліку доказів та інформації щодо заяв про відшкодування збитків, втрат чи шкоди, завданих 24 лютого 2022 року або пізніше на території України в межах її міжнародно-визнаних кордонів, включаючи її територіальні води, всім зацікавленим фізичним і юридичним особам, а також державі Україна, включаючи її регіональні та місцеві органи влади, державні чи підконтрольні установи, міжнародно-протиправними діями Російської Федерації в Україні або проти України.

Комісія буде незалежним адміністративним органом в інституційних рамках Ради Європи, який прийматиме рішення щодо заяв про відшкодування збитків, втрат чи шкоди, завданих міжнародно-протиправними діями, вчиненими Російською Федерацією в Україні або проти України.

Відповідно до пункту 1 статті 27 Конвенції з урахуванням статті 28 цієї Конвенції будь-яка держава, Європейський Союз та будь-яка інша Організація Регіональної Інтеграції може стати Членом Комісії, ставши Стороною цієї Конвенції відповідно до процедур, викладених у цій Конвенції.

Відповідно до пункту 2 статті 30 Конвенції ця Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Станом на 19 лютого 2026 року Конвенцію підписали 35 держав, включно з Україною, а також Європейський Союз.

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол № 258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Пунктом 3 статті 30 Конвенції визначено, що вона набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного строку з дати, коли будуть виконані обидві з таких умов:

- (а) двадцять п'ять підписантів висловили свою згоду на обов'язковість для них цієї Конвенції відповідно до положень пункту 2 цієї Статті;
- (б) та 3 (б) сукупні індивідуальні внески цих підписантів до бюджету Реєстру збитків на 2025 рік становлять щонайменше 3 692 150 євро, тобто 50 % від загального бюджету Реєстру збитків на 2025 рік.

На цей час Конвенція не набрала чинності. Відповідно до пунктів 1 та 2 статті 23 Конвенції після того, як Російська Федерація стане членом Комісії, вона покриває витрати Комісії з моменту набрання чинності цією Конвенцією, а доки Російська Федерація не покриє витрати Комісії, фінансування Комісії здійснюється за рахунок щорічних установлених внесків Членів та добровільних внесків.

Згідно з пунктом 3 статті 23 Конвенції розмір щорічних установлених внесків Членів визначається Фінансовим Комітетом на основі критеріїв визначення щорічної шкали внесків до загального бюджету Ради Європи і може коригуватися Асамблеєю відповідно до принципів, на яких базується ця шкала.

Передбачається, що після набрання Конвенцією чинності, ставши Членом Комісії, Україна може мати зобов'язання сплачувати щорічний установлений внесок до бюджету Комісії.

Водночас, незважаючи на зобов'язання України як Учасника Реєстру збитків сплачувати щорічний внесок до бюджету Реєстру збитків, з моменту створення Реєстру збитків у 2023 році рішеннями Конференції Учасників Реєстру збитків Україна була звільнена від сплати щорічного внеску за 2023, 2024, 2025, 2026 та 2027 роки з огляду на триваючу агресію Російської Федерації. Аналогічне рішення може бути прийнято стосовно майбутніх зобов'язань України щодо членства в Комісії.

Враховуючи те, що Асамблея та Фінансовий Комітет Комісії розпочнуть свою діяльність після набрання Конвенцією чинності, на цей час не вбачається можливим визначити ані те, чи Україна буде звільнена від сплати внесків, ані у разі прийняття іншого рішення розмір щорічного установленого внеску, який підлягатиме сплаті Україною.

Законопроект погоджено без зауважень Міністерством закордонних справ України, Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерством цифрової трансформації України та Міністерством фінансів України.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу

Сфера правовідносин, якої стосуються законопроект, охоплюється положеннями Розділу I «Загальні принципи» та Розділу II «Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої та безпекової політики» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та

Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), а також положеннями Першого протоколу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) та Хартії ЄС про основоположні права.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС

За результатами правового аналізу законопроекту щодо його відповідності Угоді про асоціацію встановлено наступне.

Положення законопроекту відповідають статті 2 Угоди про асоціацію, оскільки спрямовані на забезпечення дотримання демократичних принципів, прав людини і верховенства права, а також на зміцнення суверенітету та територіальної цілісності держави.

Крім того, законопроект відповідає положенням статті 3 Угоди про асоціацію, оскільки сприяє впровадженню принципів належного врядування, протидії корупції, розвитку ефективної міжнародної співпраці та багатосторонності, що визначені як ключові засади взаємодії Сторін.

Також зміст законопроекту узгоджується з цілями політичного діалогу, визначеними статтею 4 Угоди про асоціацію. Зокрема:

b) сприяння міжнародній стабільності та безпеці на основі ефективної багатосторонності;

c) посилення співробітництва та діалогу між Сторонами з питань міжнародної безпеки та антикризового управління, зокрема з метою реагування на глобальні й регіональні виклики та основні загрози;

e) зміцнення поваги до демократичних принципів, верховенства права та доброго врядування, прав людини та основоположних свобод, у тому числі прав осіб, які належать до національних меншин, недискримінації осіб, які належать до меншин, і поваги до різноманітності, а також внесок у консолідацію внутрішніх політичних реформ;

g) сприяння принципам незалежності, суверенітету, територіальної цілісності й непорушності кордонів.

Статтями 6 та 7 Угоди про асоціацію передбачено поглиблення співробітництва України з Європейським Союзом та іншими міжнародними партнерами у сфері зовнішньої та безпекової політики, зокрема Україна, ЄС та держави-члени підтверджують свою відданість принципам поваги до незалежності, суверенітету, територіальної цілісності та непорушності кордонів.

Крім того, положення законопроекту узгоджуються із напрямками співробітництва, визначеними статтями 8-10 Угоди про асоціацію, зокрема у частині зміцнення міжнародного правосуддя, забезпечення регіональної стабільності та розвитку механізмів реагування на наслідки збройних конфліктів. Відтак, створення інституційного механізму компенсації шкоди є важливим елементом системи міжнародної відповідальності та відновлення справедливості.

Запровадження міжнародного компенсаційного механізму виступає інструментом відновлення порушених прав, насамперед майнових прав фізичних і юридичних осіб, що узгоджується зі стандартами захисту прав людини, закріпленими у Першому протоколі до Європейської конвенції з прав людини, а також положеннями Хартії Європейського Союзу про основоположні права.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу
Законопроект **не суперечить** Угоді про асоціацію та міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції.

Голова Комітету

І. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000EED52E0043BFDC00
Дійсний до: 16.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-20/10-2026/95458 від 28.04.2026

2215366

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту від недобросовісних торгівельних практик у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів»

(реєстр. № 6068-д від 15.12.2025, н. д. Лічман Г. В. та ін.)¹

1. Загальна характеристика законопроекту

Метою законопроекту є вдосконалення правового регулювання відносин між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів шляхом транспозиції у національне законодавство України положень Директиви Європейського Парламенту і Ради від 17 квітня 2019 року № 2019/633 про недобросовісні торгівельні практики між суб'єктами господарювання у ланцюгу поставок сільськогосподарської продукції та харчових продуктів.

Законопроектом передбачено внесення змін до низки законодавчих актів України – Господарського процесуального кодексу України, Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», Закону України «Про правову охорону географічних зазначень», Закону України «Про захист економічної конкуренції», Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій». Відповідними змінами пропонується передбачити:

- віднесення справ у спорах, що виникають з відносин, пов'язаних із захистом від недобросовісних торгівельних практик у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів до юрисдикції господарських судів;

- обмеження можливості розгляду відповідних справ у спорах, що виникають з відносин, пов'язаних із захистом від недобросовісних торгівельних практик у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів;

- надання Антимонопольному комітету України повноважень, пов'язаних із захистом від недобросовісних торгівельних практик у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів;

- внесення змін до назви Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» з метою закріплення захисту від недобросовісних торгівельних практик

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол № 258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, а також внесення змін до інших законодавчих актів України, що містять посилання на Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» з метою відображення зміни у назві Закону;

- закріплення визначень понять «недобросовісні торгівельні практики у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів», «сільськогосподарська продукція та харчові продукти», «швидкопсувна сільськогосподарська продукція або швидкопсувний харчовий продукт»;

- обмеження сфери дії положень, що стосуються захисту від недобросовісних торгівельних практик у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів у відповідності до сфери дії Директиви 2019/633;

- віднесення до недобросовісних торгівельних практик у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів порушення строків розрахунків, передбачених цим Законом;

- встановлення переліку торгівельних практик у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, які вважаються недобросовісними за будь-яких обставин;

- встановлення переліку торгівельних практик у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, які не вважаються недобросовісними лише у разі дотримання умов, закріплених у Законі;

- встановлення відповідальності за дії, що визначаються як недобросовісні торгівельні практики у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів та відшкодування шкоди, завданої такими діями; при цьому, з огляду на те, що у разі прострочення строків розрахунку за поставлену продукцію настає водночас і відповідальність за порушення договірних зобов'язань відповідно до Закону України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» та безпосередньо за договорами, пропонується для такої практики передбачити відповідальність, відмінну від відповідальності за інші недобросовісні практики;

- встановлення процесуальних засад діяльності органів Антимонопольного комітету України щодо захисту від недобросовісних торгівельних практик у відносинах між сторонами договорів поставки сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, у тому числі, забезпечення анонімності заявника та можливості застосування позасудового врегулювання спорів у відносинах між сторонами;

- запровадження перехідного періоду до 1 січня 2027 року та додаткових перехідних положень для набрання чинності окремими нормами законопроекту, що потребують прийняття додаткових нормативно-правових актів для їх реалізації або подовженого адаптаційного періоду.

Законопроект № 6068-д є результатом доопрацювання законопроектів № 6068 від 16 вересня 2021 року, № 6068-1 від 20 вересня 2021 року, № 6068-2 від 29 вересня 2021 року та № 6068-3 від 30 вересня 2021 року.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу

За предметом правового регулювання законопроект охоплюється положеннями Глави 10 «Конкуренція» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» та Глави 10 «Політика у сфері промисловості та підприємництва» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), а саме Директивою (ЄС) № 2019/633 Європейського Парламенту та Ради від 17 квітня 2019 року про недобросовісну торговельну практику у відносинах між підприємствами у ланцюжку постачання сільськогосподарської та харчової продукції.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС

Законопроект є важливим кроком у виконанні міжнародно-правових зобов'язань України у сфері євроінтеграції та спрямований на транспозицію положень Директиви (ЄС) № 2019/633 у національне законодавство.

Положення Директиви № 2019/633 застосовуються до відносин між постачальниками сільськогосподарської продукції і харчових продуктів та її покупцями у випадках, коли один з них має більшу ринкову силу, і відповідно, може встановлювати завідомо не вигідні умови співпраці для іншого.

Згідно з положеннями статті 254 Угоди про асоціацію, Сторони визнають важливість вільної та неспотвореної конкуренції у торговельних відносинах. Сторони визнають, що антиконкурентні господарські дії та операції потенційно можуть спотворити належне функціонування ринків та загалом зменшити позитивні наслідки лібералізації торгівлі.

Статтею 378 Угоди про асоціацію встановлено, що Сторони розвивають та зміцнюють співробітництво з питань політики у сфері промисловості та підприємництва і таким чином покращують умови для підприємницької діяльності для всіх суб'єктів господарювання з особливою увагою до малих та середніх підприємств (МСП).

Законопроект загалом відповідає положенням Директиви № 2019/633 та у ряді аспектів встановлює вищий рівень захисту, що є допустимим відповідно до статті 9 Директиви.

Водночас на окремі положення законопроекту варто звернути особливу увагу з огляду на вимоги Директиви та особливості її імплементації.

Відповідно до статті 1(2) Директиви № 2019/633 річний оборот постачальників та покупців слід розуміти відповідно до Рекомендації Комісії 2003/361/ЄС, зокрема статей 3, 4 та 6, включаючи визначення «автономного підприємства», «підприємства-партнера» та «пов'язаного підприємства». Рекомендація встановлює, що якщо одна компанія володіє часткою капіталу іншої у розмірі від 25 до 50% - обороти

враховуються пропорційно (підприємства-партнери), а якщо частка перевищує 50% або існує фактичний контроль, то обороти консолідуються повністю (пов'язані підприємства). При цьому Рекомендація передбачає лише вузькі винятки для фондів регіонального розвитку, університетів та некомерційних організацій.

Натомість абзацами третім та четвертим підпункту 4 пункту 3 розділу I законопроекту запроваджується інший підхід: «юридичні особи, які мають спільного акціонера чи кінцевого бенефіціарного власника, не здійснюють координації своєї закупівельної або постачальницької політики, не мають спільного управління та не діють як єдиний економічний суб'єкт у відносинах з постачальниками чи покупцями відповідно, їхні доходи (виручки) не підлягають консолідації для цілей цього Закону. Для визначення, чи діють юридичні особи як єдиний економічний суб'єкт, враховується наявність фактичної координації їхніх дій, зокрема: централізоване управління закупівлями або поставками, спільне ведення переговорів з контрагентами, спільне узгодження договірних умов, використання спільних ресурсів або інфраструктури, або інші ознаки спільної економічної діяльності, що свідчать про узгоджену поведінку».

Тобто, на відміну від Директиви, де визначальним критерієм є структура власності (річний оборот), законопроект виходить з фактичної поведінки суб'єктів господарювання. Водночас окремі держави-члени ЄС на практиці застосовують подібний підхід, що свідчить про наявність дискусії щодо тлумачення цього положення Директиви.

Законопроект містить відсутні в Директиві (ЄС) 2019/633 виключення, за яких заборона застосування недобросовісних торговельних практик не застосовується (абзаци тринадцятий – шістнадцятий підпункту 4 пункт 3 розділ I законопроекту). Зокрема, законопроектом передбачено обов'язок сторін договору надавати інформацію про свій річний дохід (виручку), а також встановлено, що у разі ненадання такої інформації постачальником норми щодо заборони недобросовісних торговельних практик не застосовуються, тоді як у разі ненадання її покупцем такі норми застосовуються до всіх укладених ним договорів.

Відповідно до частини сьомої статті 19¹ законопроекту передбачається право покупця затримати оплату у разі несвоєчасної реєстрації податкової накладної постачальником, однак стаття 3 Директиви № 2019/633 не передбачає такої підстави та встановлює чіткі граничні строки оплати (30/60 днів).

Також Комітет взяв до уваги позицію Антимонопольного комітету України, викладену в листі від 29.12.2025 №300-08/01-12705-НПА, щодо невідповідності законопроекту праву Європейського Союзу (acquis ЄС), а саме Директиві № 2019/633.

Таким чином, законопроект потребує додаткового опрацювання головним розробником спільно з Антимонопольним комітетом України з метою забезпечення його відповідності положенням Директиви № 2019/633.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу

Законопроект в цілому **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, але потребує доопрацювання для врахування

застережень, потребує узгодження з Антимонопольним комітетом України, а також погодження з Європейською Комісією.

Голова Комітету

І. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000EED52E0043BFDC00
Дійсний до: 16.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-20/10-2026/95430 від 28.04.2026

2215203

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про Конституційний Суд України" щодо удосконалення законодавчого врегулювання окремих положень функціонування Конституційного Суду України та встановлення дисциплінарної відповідальності суддів Конституційного Суду України»

(реєстр. № 14321 від 19.12.2025 р., н. д. Дирдін М. Є., Третьякова Г. М. та інші)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

У пояснювальній записці до проєкту закону зазначено, що його метою є удосконалення законодавчого регулювання окремих аспектів функціонування Конституційного Суду України, посилення його інституційної спроможності та встановлення чіткого, прозорого і справедливого механізму дисциплінарної відповідальності суддів Конституційного Суду України (далі – КСУ) з одночасним забезпеченням гарантій їхньої незалежності.

Автори законопроєкту вказують, що його основними завданнями є:

- підвищення рівня відкритості та прозорості діяльності КСУ;
- законодавче визначення підстав, порядку та видів дисциплінарної відповідальності суддів КСУ;
- врегулювання питань конфлікту інтересів, а також відводу і самовідводу суддів КСУ;
- законодавче визначення офіційного представництва органів державної влади у КСУ;
- уточнення та розширення процесуальних прав учасників і залучених учасників конституційного провадження.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Положення законопроєкту спрямовані на врегулювання правовідносин у сфері конституційного судочинства.

Насамперед, слід зазначити, що право ЄС не містить норм, якими встановлюються особливості здійснення конституційного судочинства чи врегульовуються питання притягнення суддів органу конституційної юрисдикції до дисциплінарної відповідальності.

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол № 258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Проте органи держав-членів, які здійснюють конституційний контроль, відіграють важливу роль у забезпеченні верховенства права та в дотриманні прав та основоположних свобод людини, які є одними з фундаментальних принципів права Європейського Союзу.

Положення законопроекту охоплюються євроінтеграційними зобов'язаннями України щодо покращення конституційної процедури відповідно до рекомендацій Венеційської комісії 2021 року.

Таким чином, під час аналізу законопроекту № 14321 було враховано положення наступних документів, з яких випливають релевантні зобов'язання України у сфері європейської інтеграції:

1) *Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);*

2) *Дорожня карта з питань верховенства права, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475-р «Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС» (далі - Дорожня карта з питань верховенства права);*

3) *Звіт Європейської комісії щодо України від 4 листопада 2025 року в рамках Пакету щодо розширення.*

Крім того, під час аналізу законопроекту було враховано висновки Європейського суду з прав людини у релевантних справах; рекомендації Венеційської комісії щодо вдосконалення національного законодавства про КСУ 2021 року; експертні висновки Венеційської комісії про забезпечення належних процесуальних гарантій щодо суддів, стосовно яких відкрите дисциплінарне провадження; рекомендації Консультативної ради європейських суддів про дисциплінарну відповідальність суддів та практику Суду справедливості ЄС.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

А. Щодо зобов'язань України у сфері європейської інтеграції стосовно вдосконалення законодавства про КСУ

Як було зазначено вище, органи конституційного контролю відіграють істотну роль для забезпечення верховенства права та прав людини. У зв'язку з цим доцільно також ураховувати положення Договору про Європейський Союз та Угоди про асоціацію, які закріплюють відповідні принципи.

У статті 2 **Договору про Європейський Союз** вказано, що Союз засновано на цінностях поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, *верховенства права та поваги до прав людини*, зокрема осіб, що належать до меншин. Ці цінності є спільними для всіх держав-членів у суспільстві, де панує плюралізм, недискримінація, толерантність, *правосуддя*, солідарність та рівність жінок і чоловіків.

Відповідно до статті 2 Розділу I «Загальні принципи» **Угоди про асоціацію** повага до демократичних принципів, *прав людини та основоположних свобод*,

як визначено, зокрема, у відповідних документах щодо захисту прав людини, серед яких Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, а також повага до *принципу верховенства права* повинні формувати основу внутрішньої та зовнішньої політики Сторін і є основними елементами цієї Угоди.

У Звіті щодо України від 4 листопада 2025 року в рамках Пакету щодо розширення Єврокомісія, оцінюючи прогрес України в рамках переговорного Розділу 23 «Судова влада та основоположні права», зазначила, що у 2026 році Україні, зокрема, необхідно без подальших затримок заповнити решту вакансій в Конституційному Суді та *покращити конституційну процедуру відповідно до рекомендацій Венеційської комісії 2021 року*.

Одним із стратегічних результатів **Дорожньої карти з питань верховенства права** є забезпечення доступу до конституційного правосуддя через зміцнення інституційної спроможності КСУ.

З метою досягнення цієї стратегічної цілі Дорожньою картою передбачено реалізацію такого заходу як прийняття закону, спрямованого на удосконалення конституційної процедури відповідно до рекомендацій Венеційської комісії 2021 року, включаючи:

- закріплення положення про те, що строк конституційного провадження не повинен перевищувати 6 місяців, однак Велика Палата КСУ може продовжити цей строк у виняткових випадках, але не більше ніж до 12 місяців з дня постановлення ухвали про відкриття конституційного провадження;
- запровадження *Автоматизованої системи документообігу*;
- удосконалення зовнішніх та внутрішніх електронних сервісів КСУ;
- підвищення спроможностей Секретаріату КСУ;
- *вдосконалення порядку притягнення суддів КСУ до дисциплінарної відповідальності та процедури відводу та самовідводу суддів КСУ*;
- *удосконалення процесу розподілу справ та процесу їх обговорення, обґрунтованості рішень, а також прозорості провадження*.

Крім того, **Умовами успішного закриття переговорів (бенчмарки)**, які Україна отримала від Європейської Комісії, передбачено підвищення ефективності та продуктивності судів і прокуратур, у тому числі шляхом *вдосконалення законодавства про Конституційний Суд*, забезпечення кворуму Конституційного Суду та своєчасне призначення кандидатів, які пройшли міжнародну перевірку, з урахуванням *відповідних рекомендацій Венеційської комісії* (бенчмарк 23.4).

В. Щодо узгодження положень законопроекту з висновками Венеційської комісії 2021 року та з Дорожньою картою з питань верховенства права.

22 березня 2021 року Венеційська комісія прийняла **Висновок щодо проєкту закону про конституційну процедуру (законопроект № 4533)** та щодо альтернативного законопроекту про процедуру розгляду справ і виконання

рішень Конституційного Суду України (законопроект № 4533-1) (далі – Висновок CDL-AD(2021)006)².

Про створення Автоматизованої системи документообігу

У Розділі (В) **Висновку CDL-AD(2021)006** Венеційська комісія вітає створення Автоматизованої системи управління документами, яка забезпечує публічний (анонімний) доступ до матеріалів справ.

Дорожньою картою з питань верховенства права передбачено запровадження Автоматизованої системи документообігу в КСУ.

Законопроект № 14321 пропонує викласти частину першу статті 59 Закону України «Про Конституційний Суд України» в такій редакції: «Суддя-доповідач у справі визначається за результатами розподілу звернень до Суду в Автоматизованій системі документообігу Конституційного Суду за принципом випадковості, який враховує результати розгляду заяв про відвід (самовідвід), перебування суддів у відпустці, на лікарняному, у відрадженні тощо. Порядок функціонування Автоматизованої системи документообігу Суду визначається Регламентом Суду.»

Венеційська комісія звертає увагу на потенційні ризики під час використання автоматизованої системи: вона вказує, що, хоча загалом автоматизована система може бути найкращим варіантом, практичне використання системи та навіть коди в автоматизованих процесах можуть піддаватись маніпуляціям задля впровадження політичного та ідеологічного впливу, та корупції під виглядом нейтралітету. Комісія наголошує, що з метою стримання таких зловживань, важливо, аби результати роботи автоматизованої системи були відкритими для громадськості, щоб можна було виявити будь-яку закономірність, яка вказує на можливі зловживання (пункт 30 Висновку).

В цьому випадку пропонуємо головному Комітету, під час доопрацювання законопроекту у разі прийняття його за основу, розглянути можливість включення до тексту проєкту положень про публічність результатів роботи автоматизованої системи для громадськості, якщо відповідне питання не планується врегулювати в Регламенті Суду.

Про конфлікт інтересів та відвід (самовідвід) судді КСУ

У Розділі (D) **Висновку CDL-AD(2021)006** Комісія зазначає, що деталізація правил стосовно процедур відводу є надзвичайно важливою. Комісія позитивно відзначає закріплення визначення «конфлікту інтересів» та положення, відповідно до яких в результаті розгляду заяви про відвід (самовідвід) Судом має бути ухвалено мотивоване рішення (пункт 36 Висновку). Крім того, Комісія звертає увагу на те, що в законі має бути передбачено, що відмова заявити

² Opinion on the draft law on Constitutional Procedure (draft law no. 4533) and alternative draft law on the procedure for consideration of cases and execution of judgements of the Constitutional Court (draft law no. 4533-1) adopted by the Venice Commission at its 126th Plenary Session (online, 19-20 March 2021): [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2021\)006-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2021)006-e)

самовідвід має кваліфікуватись як дисциплінарне правопорушення (пункт 38 Висновку).

Дорожньою картою з питань верховенства права передбачено вдосконалення процедури відводу та самовідводу суддів КСУ.

Законопроект № 14321 пропонує викласти статтю 60 Закону України «Про Конституційний Суд України» в оновленій редакції, яка, зокрема, передбачає наступне:

- терміни "реальний конфлікт інтересів", "потенційний конфлікт інтересів", "близькі особи" вживаються у цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про запобігання корупції";

- незаявлення Суддею самовідводу у разі встановлення наявності у нього реального чи потенційного конфлікту інтересів або настання обставин, що є підставою для відводу судді відповідно до частини четвертої цього Закону, про які Суддя дізнався або повинен був дізнатися, є дисциплінарним проступком судді;

- суддя не може брати участі у підготовці та розгляді справи і підлягає відводу (самовідводу), якщо: суддя є близькою особою учасника або залученого учасника конституційного провадження; суддя чи близька особа Судді безпосередньо або опосередковано заінтересовані у результаті розгляду справи; було порушено порядок визначення судді для розгляду справи; Суддя до призначення на посаду був учасником або залученим учасником цього конституційного провадження; існують інші обставини, що свідчать про безпосередню або опосередковану заінтересованість судді у результаті розгляду справи та створюють підстави для сумніву в його об'єктивності та неупередженості;

- заява про відвід (самовідвід) судді розглядається Судом з постановленням мотивованої ухвали, в якій зазначається оцінка підстав заявленого відводу (самовідводу) судді, у порядку, встановленому Регламентом.

Про дисциплінарну відповідальність суддів

У Розділі (F) Висновку Венеційська комісія рекомендує, аби дисциплінарна процедура урегульовувалась в Законі «Про Конституційний Суд» з подальшою деталізацією в Регламенті Суду. Також комісія звертає увагу на важливість градації дисциплінарних стягнень, які можуть бути застосовані до Судді.

Дорожньою картою з питань верховенства права передбачено вдосконалення порядку притягнення суддів КСУ до дисциплінарної відповідальності.

Законопроект № 14321 пропонує доповнити Закон України «Про Конституційний Суд України» статтею 21⁹, яка передбачає такі види дисциплінарних стягнень: попередження; догана – з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом шести місяців; звільнення з посади судді Конституційного Суду.

Отже, з огляду на наведене вище, можна констатувати, що положення законопроекту № 14321 узгоджуються з рекомендаціями Венеційської комісії, висловленими у Висновку CDL-AD(2021)006.

С. Щодо пропозицій та зауважень до законопроекту

1) Законопроектом № 14321 пропонується доповнити Закон «Про Конституційний Суд України» статтею 21¹⁰, в частині шостій якої передбачено, що Конституційний Суд зобов'язаний ухвалити постанову про припинення дисциплінарного провадження або постанову про накладення дисциплінарного стягнення протягом шести місяців з дня отримання Конституційним Судом звернення, зазначеного у статті 21-4 цього Закону, якщо воно не було повернуто без розгляду відповідно до частини п'ятої статті 21-4 цього Закону. Недотримання цього строку не є підставою припинення дисциплінарного провадження.

У Розділі (F) Висновку Венеційська комісія зазначає, що Суд має бути зобов'язаний прийняти рішення протягом шести місяців, але бездіяльність Суду не повинна автоматично призводити до припинення дисциплінарного провадження (пункт 50 Висновку).

Тобто проєкт статті 21¹⁰ містить конкретний строк ухвалення відповідного рішення КСУ, який становить шість місяців.

Водночас відповідно до змісту проєкту статті 21¹⁰ недотримання шестимісячного строку прийняття КСУ рішення про припинення дисциплінарного провадження або накладення дисциплінарного стягнення не зумовлює жодних процесуальних наслідків для сторін дисциплінарного провадження.

Ураховуючи викладене, вважаємо за доцільне доопрацювати законопроект в цій частині, визначивши правову природу шестимісячного строку та передбачивши можливість його продовження за об'єктивно обґрунтованих підстав для забезпечення реальної процесуальної дисципліни та правової визначеності.

2) Законопроектом № 14321 пропонується доповнити Закон «Про Конституційний Суд України» статтею 21⁷, відповідно до якої Суддя, стосовно якого відкрито дисциплінарне провадження, має право на будь-якій стадії дисциплінарного провадження:

1) ознайомлюватися з матеріалами дисциплінарного провадження, надавати постійній комісії з питань регламенту та етики Суду та/або Конституційному Суду будь-які пояснення і матеріали;

2) заявляти відвід суддям Конституційного Суду з підстав, передбачених цим Законом;

3) вимагати проведення розгляду Конституційним Судом висновку постійної комісії з питань регламенту та етики Суду у відкритому спеціальному пленарному засіданні.

Проектом статті 21⁴ Закону «Про Конституційний Суд України» в редакції законопроекту передбачено, що своє право на звернення про притягнення судді (суддів) Конституційного Суду до дисциплінарної відповідальності учасники та залучені учасники конституційного провадження реалізують особисто або через уповноваженого представника.

Водночас проєкт закону не містить положень про право судді КСУ, стосовно якого відкрите дисциплінарне провадження, на представника (адвоката).

Наприклад, в подібних правовідносинах, які регулюються Законом «Про Вищу раду правосуддя» суддя, скаржник можуть брати участь у розгляді дисциплінарної справи самостійно та/або через свого представника (частина друга статті 47 Закону).

У пунктах 100-106 рішення Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) у справі *Baka v. Hungary* 20261/12, а також у пункті 62 рішення ЄСПЛ у справі *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* 63235/00 підкреслено, що до дисциплінарних проваджень щодо суддів застосовуються всі загальні процесуальні гарантії, закріплені у статті 6 ЄКПЛ. Крім того, у пункті 33 рішення ЄСПЛ у справі *Dombo Beheer B. V. v. The Netherlands* 14448/88 зазначено, що принцип «рівності сторін» передбачає надання кожній стороні розумної можливості представити свою справу, включно з поданням доказів, за умов, які не ставлять її у суттєво невігідне становище порівняно з опонентом.

Таким чином, вважаємо, що в цій частині законопроект потребує доопрацювання з метою забезпечення рівних процесуальних прав сторін дисциплінарного провадження, яке перебуває на розгляді КСУ.

3) Проектом частини сьомої статті 21¹⁰ Закону «Про Конституційний Суд України» передбачено, що постанови Конституційного Суду про припинення дисциплінарного провадження і про накладення дисциплінарного стягнення оскарженню не підлягають і виконуються невідкладно.

В цьому випадку вважаємо за потрібне звернути увагу на **Експертний висновок Венеційської комісії *amicus curiae* для Європейського суду з прав людини у справі «Шевчук проти України» щодо стандартів дисциплінарних правил стосовно голів та суддів конституційних судів**, прийнятий 9 грудня 2024 року (далі – Висновок CDL-AD(2024)038).

ЄСПЛ звернувся до Венеційської комісії з проханням надати висновок щодо кількох питань, порушених у справі «Шевчук проти України» (заява № 474/21).

Одним з питань, порушених перед Венеційською комісією було наступне: *«Якщо дисциплінарне провадження щодо судді Конституційного Суду обмежується процедурою в межах самого Конституційного Суду, які процесуальні гарантії повинна містити ця процедура з огляду на стандарти Ради Європи та законодавство і практику держав-членів?»*

Венеційська комісія у своїй відповіді зазначила, що найважливішими процедурними гарантіями є *право бути вислуханим, оскаржувати підстави для звільнення, мати доступ до документів, що використовуються у провадженні проти нього/неї, та надавати докази своєї невинуватості*. Додаткові

процедурні гарантії передбачають, що дисциплінарні санкції повинні бути прийняті пленарним засіданням Конституційного Суду, а рішення про звільнення судді Конституційного Суду має бути схвалене кваліфікованою більшістю (пункт 39 Висновку).

Крім того, Венеційська комісія та Генеральний директорат з прав людини та верховенства права Ради Європи у **Спільному висновку щодо проєктів змін стосовно дисциплінарних процедур щодо суддів, декларацій доброчесності та інших процедур (CDL-AD(2025)044)** зазначають, що правопорушення, які є підставою для дисциплінарного стягнення, та їх правові наслідки повинні бути чітко викладені в законі, а *дисциплінарна система повинна ураховувати процесуальну справедливість, включаючи право на справедливий розгляд справи та можливість оскарження* (пункт 28 Спільного висновку).

Ураховуючи наведене, вважаємо, що в цій частині проєкт закону потребує доопрацювання шляхом включення до тексту законопроєкту положень, якими буде передбачено право на оскарження рішення КСУ, ухваленого за результатами розгляду дисциплінарної справи.

4) Проєктом статті 21¹ Закону «Про Конституційний Суд України» в редакції законопроєкту пропонується вичерпний перелік дисциплінарних проступків, за вчинення яких суддю КСУ може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

В проєкті статті 21¹ вказано, що Суддю КСУ може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження, зокрема, за вчинення таких дисциплінарних проступків: вчинення істотного дисциплінарного проступку суддею Конституційного Суду; допущення суддею Конституційного Суду недоброчесної поведінки.

В тексті законопроєкту відсутні визначення *істотного дисциплінарного проступку та недоброчесної поведінки*.

В пункті 234 рішення Суду справедливості ЄС у групі справ С-83/19, С-127/19, С-195/19, С-291/19, С-355/19 та С-397/19 (заявниками виступили асоціації румунських суддів) Суд справедливості ЄС зазначив, що *«вкрай важливо встановити правила, які чітко та точно визначають, зокрема, поведінку, яка може призвести до особистої відповідальності суддів, щоб гарантувати незалежність, притаманну їхній роботі, та уникнути ризику того, що їхня особиста відповідальність може виникнути виключно через їхнє рішення»*.

У вже згаданому **Спільному висновку CDL-AD(2025)044** Венеційська комісія та Генеральний директорат наголошували, що правопорушення, які є підставою для дисциплінарного стягнення, та їх правові наслідки *повинні бути чітко викладені в законі*.

У своєму **Переліці критеріїв верховенства права** Венеціанська комісія вимагає, щоб підстави для дисциплінарних заходів були *чітко визначені*, а санкції обмежувалися навмисними правопорушеннями та грубою недбалістю.

Пунктом 27 Висновку Консультативної ради європейських суддів про дисциплінарну відповідальність суддів № 27 від 6 грудня 2024 року передбачено, що у кожній державі-члені закон повинен чітко і, наскільки це можливо, в конкретних термінах, визначати підстави, на яких може бути порушено дисциплінарне провадження проти суддів. Нечіткі положення (такі як "порушення присяги" або "неетична поведінка") піддаються надмірно широкому тлумаченню та зловживанням, що може бути небезпечним для незалежності суддів.

Таким чином, вважаємо, що такі підстави для притягнення судді КСУ до дисциплінарної відповідальності як вчинення істотного дисциплінарного проступку та допущення недоброчесної поведінки потребують конкретизації з метою дотримання принципу правової визначеності.

Отже, беручи до уваги наведене вище, вважаємо, що законопроект № 14321 не суперечить євроінтеграційним зобов'язанням, однак потребує доопрацювання з урахуванням наведених зауважень.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері євроінтеграції, однак потребує доопрацювання з урахуванням наведених зауважень та потребує висновку Венеційської комісії.

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про Конституційний Суд України" щодо удосконалення діяльності Конституційного Суду України»

(реєстр. № 14321-1 від 23.12.2025 р., н. д. Павліш П. В., Маслов Д. В.)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Законопроєкт № 14321-1 є альтернативним до основного проєкту закону «Про внесення змін до Закону України "Про Конституційний Суд України" щодо удосконалення законодавчого врегулювання окремих положень функціонування Конституційного Суду України та встановлення дисциплінарної відповідальності суддів Конституційного Суду України» (реєстр. № 14321 від 19.12.2025 р., н. д. Дирдін М. Є., Третьякова Г. М. та інші).

У пояснювальній записці до альтернативного проєкту закону зазначено, що його метою є удосконалення діяльності Конституційного Суду України (далі – КСУ).

Автори законопроєкту зазначають в пояснювальній записці, що, на відміну від основного проєкту закону, цим законопроєктом пропонується доповнити Розділ І Закону України «Про Конституційний Суд України» новою Главою 3¹ «Дисциплінарна відповідальність судді Конституційного Суду», яка урегульовує, зокрема, такі питання: підстави дисциплінарної відповідальності; строк притягнення до дисциплінарної відповідальності; звернення з дисциплінарною скаргою; погашення дисциплінарного стягнення; розгляд дисциплінарної справи тощо.

Також, як вказують автори, альтернативним проєктом закону пропонується інший підхід до визначення дисциплінарних проступків, а також до процедури здійснення дисциплінарного провадження щодо судді КСУ.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Положення альтернативного законопроєкту спрямовані на врегулювання правовідносин у сфері конституційного судочинства.

Насамперед, слід зазначити, що право ЄС не містить норм, якими встановлюються особливості здійснення конституційного судочинства чи

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол № 258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

врегулюються питання притягнення суддів органу конституційної юрисдикції до дисциплінарної відповідальності.

Проте органи держав-членів, які здійснюють конституційний контроль, відіграють важливу роль у забезпеченні верховенства права та в дотриманні прав та основоположних свобод людини, які є одними з фундаментальних принципів права Європейського Союзу.

Положення законопроекту також охоплюються євроінтеграційними зобов'язаннями України щодо покращення конституційної процедури відповідно до рекомендацій Венеційської комісії 2021 року.

Таким чином, під час аналізу законопроекту № 14321-1 було враховано положення наступних документів, з яких впливають релевантні зобов'язання України у сфері європейської інтеграції:

1) *Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);*

2) *Дорожня карта з питань верховенства права, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475-р «Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС» (далі - Дорожня карта з питань верховенства права);*

3) *Звіт Європейської комісії щодо України від 4 листопада 2025 року в рамках Пакету щодо розширення.*

Крім того, під час аналізу альтернативного законопроекту було враховано висновки Європейського суду з прав людини у релевантних справах; рекомендації Венеційської комісії щодо вдосконалення національного законодавства про КСУ 2021 року; експертні висновки Венеційської комісії про забезпечення належних процесуальних гарантій щодо суддів, стосовно яких відкрите дисциплінарне провадження; рекомендації Консультативної ради європейських суддів про дисциплінарну відповідальність суддів та судову практику Суду справедливості ЄС.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

А. Щодо зобов'язань України у сфері європейської інтеграції стосовно вдосконалення законодавства про КСУ

Як було зазначено вище, органи конституційного контролю відіграють істотну роль для забезпечення верховенства права та прав людини. У зв'язку з цим доцільно також ураховувати положення Договору про Європейський Союз та Угоди про асоціацію, які закріплюють відповідні принципи.

У статті 2 **Договору про Європейський Союз** вказано, що Союз засновано на цінностях поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, *верховенства права та поваги до прав людини*, зокрема осіб, що належать до меншин. Ці цінності є спільними для всіх держав-членів у суспільстві, де панує

плюралізм, недискримінація, толерантність, правосуддя, солідарність та рівність жінок і чоловіків.

Відповідно до статті 2 Розділу I «Загальні принципи» **Угоди про асоціацію** повага до демократичних принципів, *прав людини та основоположних свобод*, як визначено, зокрема, у відповідних документах щодо захисту прав людини, серед яких Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, а також повага до *принципу верховенства права* повинні формувати основу внутрішньої та зовнішньої політики Сторін і є основними елементами цієї Угоди.

У **Звіті щодо України від 4 листопада 2025 року в рамках Пакету щодо розширення** Єврокомісія, оцінюючи прогрес України в рамках переговорного Розділу 23 «Судова влада та основоположні права», зазначила, що у 2026 році Україні, зокрема, необхідно без подальших затримок заповнити решту вакансій в Конституційному Суді та *покращити конституційну процедуру відповідно до рекомендацій Венеційської комісії 2021 року*.

Одним із стратегічних результатів **Дорожньої карти з питань верховенства права** є забезпечення доступу до конституційного правосуддя через зміцнення інституційної спроможності КСУ.

З метою досягнення цієї стратегічної цілі Дорожньою картою передбачено реалізацію такого заходу як прийняття закону, спрямованого на удосконалення конституційної процедури відповідно до рекомендацій Венеційської комісії 2021 року, включаючи:

- закріплення положення про те, що строк конституційного провадження не повинен перевищувати 6 місяців, однак Велика Палата КСУ може продовжити цей строк у виняткових випадках, але не більше ніж до 12 місяців з дня постановлення ухвали про відкриття конституційного провадження;

- *запровадження Автоматизованої системи документообігу;*

- удосконалення зовнішніх та внутрішніх електронних сервісів КСУ;

- підвищення спроможностей Секретаріату КСУ;

- *вдосконалення порядку притягнення суддів КСУ до дисциплінарної відповідальності та процедури відводу та самовідводу суддів КСУ;*

- *удосконалення процесу розподілу справ та процесу їх обговорення, обґрунтованості рішень, а також прозорості провадження.*

Крім того, **Умовами успішного закриття переговорів (бенчмарки)**, які Україна отримала від Європейської Комісії, передбачено підвищення ефективності та продуктивності судів і прокуратур, у тому числі шляхом *вдосконалення законодавства про Конституційний Суд*, забезпечення кворуму Конституційного Суду та своєчасне призначення кандидатів, які пройшли міжнародну перевірку, з урахуванням *відповідних рекомендацій Венеційської комісії* (бенчмарк 23.4).

В. Щодо узгодження положень законопроекту з висновками Венеційської комісії 2021 року та з Дорожньою картою з питань верховенства права.

22 березня 2021 року Венеційська комісія прийняла **Висновок щодо проєкту закону про конституційну процедуру (законопроект № 4533)** та щодо альтернативного законопроекту про процедуру розгляду справ і виконання рішень Конституційного Суду України (законопроект № 4533-1) (далі – Висновок CDL-AD(2021)006)².

Про конфлікт інтересів та відвід (самовідвід) судді КСУ

У Розділі (D) **Висновку CDL-AD(2021)006** Комісія зазначає, що деталізація правил стосовно процедур відводу є надзвичайно важливою. Комісія позитивно відзначає закріплення визначення «конфлікту інтересів» та положення, відповідно до яких в результаті розгляду заяви про відвід (самовідвід) Судом має бути ухвалено мотивоване рішення (пункт 36 Висновку). Крім того, Комісія звертає увагу на те, що в законі має бути передбачено, що відмова заявити самовідвід має кваліфікуватись як дисциплінарне правопорушення (пункт 38 Висновку).

Дорожньою картою з питань верховенства права передбачено вдосконалення процедури відводу та самовідводу суддів КСУ.

Проєкт статті 60 Закону «Про Конституційний Суд України» в редакції законопроекту, якою регулюється вирішення питання конфлікту інтересів, відвід та самовідвід судді КСУ, узгоджується з рекомендаціями Венеційської комісії:

- стаття врегульовує питання визначення таких термінів як «реальний конфлікт інтересів», «потенційний конфлікт інтересів», «близькі особи»;
- зазначається, що за результатами розгляду заяви про відвід (самовідвід) Суд постановляє вмотивовану ухвалу. В ухвалі зазначається оцінка підстав заявленого відводу (самовідводу) Судді.

Також новою статтею 23² Закону про КСУ передбачено, що умисне або внаслідок грубої недбалості порушення правил щодо відводу (самовідводу) є підставою для притягнення судді Конституційного Суду до дисциплінарної відповідальності, що у свою чергу також узгоджується з рекомендаціями комісії.

Про дисциплінарну відповідальність суддів

У Розділі (F) Висновку Венеційська комісія рекомендує, аби дисциплінарна процедура урегульовувалась в Законі «Про Конституційний Суд» з подальшою деталізацією в Регламенті Суду. Також комісія звертає увагу на важливість градації дисциплінарних стягнень, які можуть бути застосовані до Судді.

² Opinion on the draft law on Constitutional Procedure (draft law no. 4533) and alternative draft law on the procedure for consideration of cases and execution of judgements of the Constitutional Court (draft law no. 4533-1) adopted by the Venice Commission at its 126th Plenary Session (online, 19-20 March 2021): [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2021\)006-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2021)006-e)

Дорожньою картою з питань верховенства права передбачено вдосконалення порядку притягнення суддів КСУ до дисциплінарної відповідальності.

Нова стаття 23² Закону про КСУ, передбачена законопроектом, якою встановлюються підстави дисциплінарної відповідальності судді Конституційного Суду, ураховує наведені рекомендації комісії.

С. Щодо пропозицій та зауважень до законопроекту

1) У Розділі (В) **Висновку CDL-AD(2021)006** Венеційська комісія вітає створення Автоматизованої системи управління документами, яка забезпечує публічний (анонімний) доступ до матеріалів справ. На думку комісії, створення такої системи може як підвищити ефективність роботи, так і (що ще важливіше) допомогти зменшити будь-яке свавілля чи політичний вплив (або сприйняття такого впливу) на розподіл справ у Суді (пункт 29 Висновку).

Венеційська комісія звертає увагу на потенційні ризики під час використання автоматизованої системи: вона вказує, що, хоча загалом автоматизована система може бути найкращим варіантом, практичне використання системи та навіть коди в автоматизованих процесах можуть піддаватись маніпуляціям задля впровадження політичного та ідеологічного впливу, та корупції під виглядом нейтралітету. Комісія наголошує, що з метою стримання таких зловживань, важливо, аби результати роботи автоматизованої системи були відкритими для громадськості, щоб можна було виявити будь-яку закономірність, яка вказує на можливі зловживання (пункт 30 Висновку).

Дорожньою картою з питань верховенства права передбачено запровадження Автоматизованої системи документообігу в КСУ.

Згідно із проведеним аналізом положень альтернативного законопроекту, останній *не містить норм, які спрямовані на запровадження Автоматизованої системи документообігу КСУ.*

Таким чином, в цій частині вважаємо, що законопроект потребує доопрацювання шляхом включення до його тексту положень про створення автоматизованої системи документообігу КСУ. Крім того, звертаємо увагу на доцільність врахування рекомендацій Венеційської комісії щодо того, аби результати роботи автоматизованої системи були відкритими для громадськості.

2) Альтернативним законопроектом пропонується доповнити Закон про КСУ також новою статтею 23¹³, яка регулює питання розгляду дисциплінарної справи.

Частиною одинадцятою цієї статті передбачено, що загальний строк розгляду дисциплінарної справи не може перевищувати шести місяців з дня її відкриття, без урахування часу її зупинення. Порухення цього строку не є підставою для закриття дисциплінарної справи або звільнення судді від дисциплінарної відповідальності.

Оскільки подібні положення містяться в основному законопроекті (стаття 21¹⁰), то вважаємо за доцільне висловити аналогічні зауваження і до проекту статті 23¹³.

У Розділі (F) **Висновку CDL-AD(2021)006** Венеційська комісія зазначає, що Суд має бути зобов'язаний прийняти рішення протягом шести місяців, але бездіяльність Суду не повинна автоматично призводити до припинення дисциплінарного провадження (пункт 50 Висновку).

Тобто проект статті 23¹³ містить конкретний строк розгляду дисциплінарної справи, який становить шість місяців.

Водночас відповідно до змісту проекту статті 23¹³ порушення шестимісячного строку розгляду КСУ дисциплінарної справи не зумовлює жодних процесуальних наслідків для сторін дисциплінарного провадження.

Ураховуючи викладене, вважаємо за доцільне доопрацювати законопроект в цій частині, визначивши правову природу шестимісячного строку та передбачивши можливість його продовження за об'єктивно обґрунтованих підстав для забезпечення реальної процесуальної дисципліни та правової визначеності.

3) Законопроектом пропонується доповнити Закон про КСУ новою статтею 23¹⁴, яка регулює питання ухвалення рішення за результатами розгляду дисциплінарної справи.

Проектом частини восьмою цієї статті передбачено, що рішення Конституційного Суду, ухвалені за результатами розгляду дисциплінарної справи, оскарженню не підлягають.

Ураховуючи, що подібні положення містяться в основному законопроекті (стаття 21¹⁰), вважаємо за потрібне висловити аналогічні зауваження і до відповідних положень альтернативного законопроекту.

В цьому випадку вважаємо за потрібне звернути увагу на **Експертний висновок Венеційської комісії *amicus curiae* для Європейського суду з прав людини у справі «Шевчук проти України» щодо стандартів дисциплінарних правил стосовно голів та суддів конституційних судів, прийнятий 9 грудня 2024 року (далі – Висновок CDL-AD(2024)038).**

ЄСПЛ звернувся до Венеційської комісії з проханням надати висновок щодо кількох питань, порушених у справі «Шевчук проти України» (заява № 474/21).

Одним з питань, порушених перед Венеційською комісією було наступне: *«Якщо дисциплінарне провадження щодо судді Конституційного Суду обмежується процедурою в межах самого Конституційного Суду, які процесуальні гарантії повинна містити ця процедура з огляду на стандарти Ради Європи та законодавство і практику держав-членів?»*

Венеційська комісія у своїй відповіді зазначила, що найважливішими процедурними гарантіями є *право бути вислуханим, оскаржувати підстави для звільнення, мати доступ до документів, що використовуються у провадженні проти нього/неї, та надавати докази своєї невинуватості.* Додаткові процедурні гарантії передбачають, що дисциплінарні санкції повинні бути

прийняті пленарним засіданням Конституційного Суду, а рішення про звільнення судді Конституційного Суду має бути схвалене кваліфікованою більшістю (пункт 39 Висновку).

Крім того, Венеційська комісія та Генеральний директорат з прав людини та верховенства права Ради Європи у **Спільному висновку щодо проєктів змін стосовно дисциплінарних процедур щодо суддів, декларацій доброчесності та інших процедур (CDL-AD(2025)044)** зазначають, що правопорушення, які є підставою для дисциплінарного стягнення, та їх правові наслідки повинні бути чітко викладені в законі, а *дисциплінарна система повинна урахувувати процесуальну справедливість, включаючи право на справедливий розгляд справи та можливість оскарження* (пункт 28 Спільного висновку).

Ураховуючи наведене, вважаємо, що в цій частині проєкт закону потребує доопрацювання шляхом включення до тексту законопроєкту положень, якими буде передбачено право на оскарження рішення КСУ, ухваленого за результатами розгляду дисциплінарної справи.

Отже, беручи до уваги наведене вище, вважаємо, що законопроєкт № 14321-1 не суперечить євроінтеграційним зобов'язанням, однак потребує доопрацювання з урахуванням наведених зауважень.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проєкт закону **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, однак **потребує доопрацювання з урахуванням наведених зауважень та висновку Венеційської комісії.**

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо запровадження звітності із сталого розвитку»
(реєстр. № 13598 від 04.08.2025 р., Кабінет Міністрів України)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту

Проєкт Закону, відповідно до пояснювальної записки, розроблено з метою гармонізації національного законодавства у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності з вимогами актів права ЄС (acquis ЄС).

Для досягнення зазначеної мети проєктом Закону пропонується внести зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон), якими передбачається:

запровадити в Україні складення, подання та оприлюднення звітності зі сталого розвитку;

актуалізувати критерії для визначення категорії підприємств та груп;

врегулювати питання ведення бухгалтерського обліку державними унітарними підприємствами, господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, за міжнародними стандартами фінансової звітності, а також складання та подання ними звіту про управління.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу

Предмет правового регулювання законопроєкту охоплюється положеннями Глави 13 «Законодавство про заснування та діяльність компаній, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їїніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, які є предметом правового регулювання законопроєкту, в Європейському Союзі регулюються:

Директивою 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язану звітність певних типів підприємств, що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради і скасовує Директиви Ради 78/660/ЄЕС та 83/349/ЄЕС (далі – Директива 2013/34/ЄС);

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол № 258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Директивою (ЄС) 2022/2464 Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 537/2014, Директиви 2004/109/ЄС, Директиви 2006/43/ЄС та Директиви 2013/34/ЄС щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку;

Делегованою директивою Комісії (ЄС) 2023/2775 від 17 жовтня 2023 року про внесення змін до Директиви 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради щодо коригування критеріїв розміру для мікро-, малих, середніх та великих підприємств або груп;

Директивою (ЄС) 2026/470 Європейського Парламенту та Ради від 24 лютого 2026 року про внесення змін до Директив 2006/43/ЄС, 2013/34/ЄС, (ЄС) 2022/2464 та (ЄС) 2024/1760 щодо окремих вимог до корпоративної звітності зі сталого розвитку та окремих вимог до належної обачності підприємств у сфері сталого розвитку.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Відповідно до пункту (b) частини 1 статті 387 Угоди про асоціацію визнаючи важливість комплексного застосування ефективних правил та методики у сферах законодавства щодо заснування та діяльності компаній, корпоративного управління, а також щодо бухгалтерського обліку та аудиту, з метою створення повноцінно функціонуючої ринкової економіки та задля стимулювання торгівлі, *Сторони домовилися співробітничати щодо впровадження на національному рівні відповідних міжнародних стандартів та поступового наближення до права ЄС у сфері бухгалтерського обліку та аудиту згідно з Додатком XXXV до цієї Угоди.*

Проектом Закону пропонується запровадити понятійний апарат щодо звітності із сталого розвитку.

Крім того, проектом Закону, зокрема, пропонується внести зміни до статті 2 Закону та передбачити, що для цілей цього Закону підприємства (крім бюджетних установ) можуть належати до таких категорій підприємств – мікропідприємств, малих, середніх або великих підприємств, а також передбачити критерії віднесення до вказаних категорій підприємств.

Так, проектом Закону пропонується визначити, що:

мікропідприємствами є підприємства, показники річної фінансової звітності яких на дату складання річної фінансової звітності відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: балансова вартість активів – до 450 тис. євро включно; чистий оборот – до 900 тис. євро включно; середня кількість працівників – до 10 осіб включно;

малими є підприємства, які не відповідають критеріям для мікропідприємств та показники річної фінансової звітності яких на дату складання річної фінансової звітності відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: балансова вартість активів – до 5 млн євро включно; чистий оборот – до 10 млн євро включно; середня кількість працівників – до 50 осіб включно;

середніми є підприємства, які не відповідають критеріям для малих підприємств та показники річної фінансової звітності яких на дату складання річної фінансової звітності відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: балансова вартість активів – до 25 млн євро включно; чистий оборот – до 50 млн євро включно; середня кількість працівників – до 250 осіб включно;

великими є підприємства, які не відповідають критеріям для середніх підприємств та показники річної фінансової звітності яких на дату складання річної фінансової звітності відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: балансова вартість активів – понад 25 млн євро; чистий оборот – понад 50 млн євро; середня кількість працівників – понад 250 осіб.

Зазначений підхід кореспондує із положеннями статті 3 Директиви 2013/34/ЄС. Зокрема, відповідно до частини першої статті 3 Директиви 2013/34/ЄС мікропідприємствами є підприємства, які на дату складання балансу не перевищують межі принаймні двох із трьох таких критеріїв: балансова вартість активів – 450 тис. євро; чистий оборот – 900 тис. євро; середня кількість працівників протягом фінансового року – 10.

Відповідно до частини другої статті 3 Директиви 2013/34/ЄС малими підприємствами є підприємства, які на дату складання балансу не перевищують межі принаймні двох із трьох таких критеріїв: балансова вартість активів – 5 млн євро; чистий оборот – 10 млн євро; середня кількість працівників протягом фінансового року – 50.

Згідно з частиною третьої статті 3 Директиви 2013/34/ЄС, середніми підприємствами є підприємства, які не є мікропідприємствами або малими підприємствами та які на дату складання балансу не перевищують межі принаймні двох із трьох таких критеріїв: балансова вартість активів – 25 млн; чистий оборот – 50 млн євро; середня кількість працівників протягом фінансового року – 250.

Відповідно до частини четвертої статті 3 Директиви 2013/34/ЄС великими підприємствами є підприємства, які на дату складання балансу перевищують принаймні два з трьох наступних критеріїв: балансова вартість активів – 25 млн євро; чистий оборот – 50 млн євро, середня кількість працівників протягом фінансового року – 250.

Таким чином, запропоновані проектом Закону порогові значення показників активів, чистого обороту та середньої кількості працівників узгоджуються з граничними значеннями, встановленими статтею 3 Директиви 2013/34/ЄС.

Водночас, варто зауважити, що 24 лютого Рада Європейського Союзу остаточно затвердила пакет Omnibus I – ухвалено Директиву (ЄС) 2026/470 Європейського Парламенту та Ради від 24 лютого 2026 року про внесення змін до Директив 2006/43/ЄС, 2013/34/ЄС, (ЄС) 2022/2464 та (ЄС) 2024/1760 щодо окремих вимог до корпоративної звітності зі сталого розвитку та окремих вимог до належної обачності підприємств у сфері сталого розвитку (далі – Директива (ЄС) 2026/470).

Директивою (ЄС) 2026/470 суттєво переглянуто одразу кілька актів ЄС (у тому числі положення Директиви 2013/34/ЄС) та внесено комплексні зміни до

підходів щодо звітності із сталого розвитку з метою її спрощення та зменшення регуляторного навантаження. Статтею 5 згаданої Директиви передбачені терміни транспозиції відповідних змін.

Так, серед іншого, основні зміни стосуються:

звуження області застосування звітності із сталого розвитку (зміни до частини третьої статті 1, статті 19а та статті 29а Директиви 2013/34/ЄС);

закріплення захисту малого і середнього бізнесу в ланцюгах постачання (зміни до статті 19а, статті 29а та статті 29b Директиви 2013/34/ЄС);

введення добровільної звітності (доповнення Директиви 2013/34/ЄС новою статтею 29са).

Ураховуючи викладене, запропоновані проектом Закону зміни потребують актуалізації та узгодження із Директивою (ЄС) 2026/470.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу

Проект Закону **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу, водночас **потребує доопрацювання** у частині приведення у відповідність до оновленої Директиви (ЄС) 2026/470.

Голова Комітету

І. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо звітності з сталого розвитку»

(реєстр. № 13598-1 від 21.08.2025 р., н.д. Буймістер Л.А. та ін.)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту

Проєкт Закону, відповідно до пояснювальної записки, розроблено з метою врегулювання в Україні питань обліку, підготовки підприємствами інформації із сталого розвитку та запровадження звітності із сталого розвитку.

Законопроєкт є альтернативним до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо запровадження звітності із сталого розвитку» (реєстр. № 13598 від 04.08.2025), внесеного на розгляд Верховної Ради України Кабінетом Міністрів України.

Директивою (ЄС) 2022/2464 Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку внесено зміни до Директиви Європейського Парламенту та Ради ЄС від 26 червня 2013 року № 2013/34/ЄС про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язану звітність певних типів підприємств.

26 лютого 2025 року Європейська Комісія оприлюднила пакет пропозицій з додаткового полегшення звітності за Директивою (ЄС) 2022/2464, – Sustainability Omnibus Package.

Альтернативний законопроєкт було розроблено на виконання зазначеного пакету пропозицій.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу

Предмет правового регулювання законопроєкту охоплюється положеннями Глави 13 «Законодавство про заснування та діяльність компаній, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, які є предметом правового регулювання законопроєкту, в Європейському Союзі регулюються:

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол № 258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Директивою 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язану звітність певних типів підприємств, що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради і скасовує Директиви Ради 78/660/ЄЕС та 83/349/ЄЕС (далі – Директива 2013/34/ЄС);

Директивою (ЄС) 2022/2464 Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 537/2014, Директиви 2004/109/ЄС, Директиви 2006/43/ЄС та Директиви 2013/34/ЄС щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку;

Делегованою директивою Комісії (ЄС) 2023/2775 від 17 жовтня 2023 року про внесення змін до Директиви 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради щодо коригування критеріїв розміру для мікро-, малих, середніх та великих підприємств або груп;

Директивою (ЄС) 2026/470 Європейського Парламенту та Ради від 24 лютого 2026 року про внесення змін до Директив 2006/43/ЄС, 2013/34/ЄС, (ЄС) 2022/2464 та (ЄС) 2024/1760 щодо окремих вимог до корпоративної звітності зі сталого розвитку та окремих вимог до належної обачності підприємств у сфері сталого розвитку.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Відповідно до пункту (b) частини 1 статті 387 Угоди про асоціацію визнаючи важливість комплексного застосування ефективних правил та методики у сферах законодавства щодо заснування та діяльності компаній, корпоративного управління, а також щодо бухгалтерського обліку та аудиту, з метою створення повноцінно функціонуючої ринкової економіки та задля стимулювання торгівлі, *Сторони домовилися співробітничати щодо впровадження на національному рівні відповідних міжнародних стандартів та поступового наближення до права ЄС у сфері бухгалтерського обліку та аудиту* згідно з Додатком XXXV до цієї Угоди.

Проектом Закону пропонується внести зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон), якими запровадити в Україні складення, подання та оприлюднення звітності зі сталого розвитку (далі – звітність ESG).

Так, проект Закону:

встановлює, що питання сталого розвитку – це екологічні та соціальні питання, а також питання, що стосуються корпоративного управління;

встановлює право власника або органів управління юридичної особи призначати особу від підприємства, яка матиме необхідні знання та кваліфікацію та буде забезпечувати організацію обліку інформації та складання звітності із сталого розвитку;

визначає, що Порядок організації обліку, вимоги до підготовки інформації зі сталого розвитку встановлюється Кабінетом Міністрів України;

встановлює обов'язок подавати звітність ESG для наступних підприємств:

- 1) великих підприємств, показники річної фінансової звітності яких на дату складання звітності із сталого розвитку відповідають таким критеріям: чистий оборот – понад 450 млн євро; середня кількість працівників – понад 1000 осіб;
- 2) малих та середніх підприємств, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку капіталу;
- 3) материнських підприємств великої групи, чистий оборот відповідно до показників річної консолідованої фінансової звітності яких на дату складання звітності із сталого розвитку перевищує 450 млн євро.

Слід зазначити, що зміни, запропоновані проектом Закону, розроблено з урахуванням пакету пропозицій Sustainability Omnibus Package щодо внесення змін до актів права ЄС (acquis ЄС) стосовно звітування із сталого розвитку та оновлених Європейських стандартів звітності із сталого розвитку (далі – стандарти ESRS).

При цьому, варто зауважити, що 24 лютого Рада Європейського Союзу остаточно затвердила пакет Omnibus I – ухвалено Директиву (ЄС) 2026/470 Європейського Парламенту та Ради від 24 лютого 2026 року про внесення змін до Директив 2006/43/ЄС, 2013/34/ЄС, (ЄС) 2022/2464 та (ЄС) 2024/1760 щодо окремих вимог до корпоративної звітності зі сталого розвитку та окремих вимог до належної обачності підприємств у сфері сталого розвитку (далі – Директива (ЄС) 2026/470).

Директивою (ЄС) 2026/470 суттєво переглянуто одразу кілька актів ЄС (у тому числі положення Директиви 2013/34/ЄС) та внесено комплексні зміни до підходів щодо звітності із сталого розвитку з метою її спрощення та зменшення регуляторного навантаження. Статтею 5 згаданої Директиви передбачені терміни транспозиції відповідних змін.

Так, серед іншого, основні зміни стосуються:

звуження області застосування звітності із сталого розвитку (зміни до частини третьої статті 1, статті 19а та статті 29а Директиви 2013/34/ЄС);

закріплення захисту малого і середнього бізнесу в ланцюгах постачання (зміни до статті 19а, статті 29а та статті 29b Директиви 2013/34/ЄС);

введення добровільної звітності (доповнення Директиви 2013/34/ЄС новою статтею 29са).

Зважаючи на викладене, запропоноване проектом Закону підвищення порогових критеріїв обов'язкового подання звітності ESG (на рівні чистого обороту понад 450 млн євро та середньої кількості працівників понад 1000 осіб) відповідає підходу, запровадженому Директивою (ЄС) 2026/470, проте не забезпечує повної відповідності актуальному acquis ЄС, зокрема, у зв'язку із збереженням обов'язкової звітності для малих та середніх підприємств, цінні папери яких допущені до торгів.

Також, слід звернути увагу на наступне:

1. Абзацом п'ятим пункту 2 розділу I проекту Закону пропонується визначення: «...питання сталого розвитку — екологічні та соціальні питання, а також питання, що стосуються корпоративного управління...».

Відповідно до пункту 17 статті 2 Директиви 2013/34/ЄС для цілей цієї Директиви питання сталого розвитку означають *екологічні, соціальні та людські права, а також управлінські фактори, включаючи фактори сталого розвитку*, визначені у пункті (24) статті 2 Регламенту (ЄС) 2019/2088 Європейського Парламенту та Ради від 27 листопада 2019 року про розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, у секторі фінансових послуг. Зазначений пункт 24 статті 2 Регламенту 2019/2088 передбачає, що «фактори сталого розвитку» означають екологічні, соціальні та питання, що стосуються працівників, повагу до прав людини, питання боротьби з корупцією та хабарництвом.

Таким чином, запропонований в проекті Закону термін є вужчим за обсягом за відповідне положення Директиви 2013/34/ЄС.

2. Абзацом сьомим пункту 2 розділу I проекту Закону пропонується визначення: «...таксономія звітності із сталого розвитку — склад статей і показників звітності із сталого розвитку та її елементів, які підлягають розкриттю. Таксономію звітності із сталого розвитку за стандартами звітності із сталого розвитку затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку, аудиту та організації звітування із сталого розвитку у відповідності до положень Регламенту (ЄС) 2020/852 про створення системи сприяння сталому інвестуванню та внесення змін до Регламенту (ЄС) 2019/2088 та стандартів звітності із сталого розвитку».

Слід зазначити, що відповідно до Стратегії запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку (розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2024 року № 1015-р) для складання звітності із сталого розвитку підприємства мають застосовувати стандарти ESRS, тому і звітність подавати потрібно за Таксономією за стандартами ESRS, прийнятою в ЄС.

3. Абзацом десятим пункту 5 розділу I проекту Закону передбачено, що звітність зі сталого розвитку та консолідована звітність із сталого розвитку може включатися до звіту про управління та консолідованого звіту про управління як окремий розділ.

Зазначене потребує узгодження із статтею 19а Директиви 2013/34/ЄС, відповідно до якої звітність зі сталого розвитку та консолідована звітність із сталого розвитку включається до звіту про управління та консолідованого звіту про управління як окремий розділ.

4. Зміни, передбачені абзацами десятим та одинадцятим частини першої запропонованої редакції статті 12-2 Закону, потребують узгодження із пунктом 9 статті 19а та відповідно пунктом 8 статті 29а Директиви 2013/34/ЄС у частині передбачення умов звільнення відповідних підприємств від обов'язків складання звітності.

Ураховуючи викладене, запропоновані проектом Закону зміни потребують актуалізації та узгодження як із Директивою (ЄС) 2026/470, так і з іншими чинними актами права ЄС.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу

Проект Закону частково відповідає міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу, водночас потребує доопрацювання з урахуванням наведених зауважень.

Голова Комітету

І. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України про внесення змін до Закону України "Про морські порти України" щодо посилення захисту портової інфраструктури в умовах воєнного стану

(реєстр. № 15063 від 09.03.2026, н.д. Заблоцький та ін.)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Метою законопроєкту є створення правових підстав для оперативного фінансування заходів захисту портової інфраструктури, підвищення рівня протиповітряного, інженерного та технічного захисту морських портів, а також забезпечення безперервності функціонування морської логістики в умовах воєнного стану.

Законопроєктом пропонується:

1) встановити на період дії воєнного стану особливості функціонування та захисту морських портів, передбачивши можливість здійснення охорони об'єктів портової інфраструктури відомчою воєнізованою охороною та запровадження особливого режиму доступу;

2) на період дії воєнного стану визначити тимчасовий механізм фінансування заходів захисту морських портів – встановити можливість спрямування до 10 відсотків надходжень від портових зборів, що перебувають у розпорядженні Адміністрації морських портів України як власні кошти, на фінансування заходів із захисту об'єктів портової інфраструктури, інженерної, технічної та протиповітряної оборони, придбання засобів протиповітряної оборони, в тому числі оплати послуг відомчої воєнізованої охорони.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Статтями 367, 368 Глави 7 «Транспорт» Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 р. (протокол №258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі - Угода про асоціацію) передбачено, що сторони сприяють здійсненню ефективних і безпечних транспортних перевезень, а також інтермодальності й оперативної сумісності транспортних систем; здійснюють співробітництво, обмін інформацією та спільну діяльність в рамках міжнародних транспортних організацій та міжнародних угод і конвенцій.

Проект Закону за предметом правового регулювання охоплюється положеннями:

- Міжнародного кодексу із захисту суден і портових засобів (ISPS Code)
- Директиви Європейського Парламенту та Ради 2005/65/ЄС від 26 жовтня 2005 року про підвищення безпеки портів (Директива 2005/65);
- Регламенту (ЄС) № 725/2004 від 31 березня 2004 року про підвищення безпеки суден і портових споруд (Регламент 725/2004);
- Директиви (ЄС) 2022/2557 Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року про стійкість критично важливих об'єктів та про скасування Директиви Ради 2008/114/ЄС (Директива 2022/2557);
- Повідомлення Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського Економічно-Соціального Комітету та Комітету Регіонів від 04 березня 2026 року (Портова стратегія ЄС);
- Регламенту 2017/352 Європейського Парламенту та Ради від 15 лютого 2017 року щодо встановлення рамок для надання портових послуг та спільних правил фінансової прозорості портів (Регламент 2017/352).

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити наступне.

Посилення захисту портової інфраструктури в Європейському Союзі базується на багаторівневій системі регулювання, яка поєднує міжнародні стандарти, обов'язкові норми ЄС та сучасні підходи до управління ризиками. Ключовою основою є імплементація вимог International Maritime Organization (Міжнародної морської організації) через Міжнародний кодекс із захисту суден і портових засобів (ISPS Code), який закріплений у праві ЄС через Регламент (ЄС) № 725/2004. Додатково, Директива 2005/65/ЄС розширює вимоги безпеки на рівень усього порту, забезпечуючи комплексний підхід до управління ризиками та координацію між операторами. В останні роки система була суттєво посилена завдяки включенню портів до переліку критичної інфраструктури в рамках директиви NIS2 Directive (Директива ЄС

2022/2555 про заходи для забезпечення високого спільного рівня кібербезпеки в Союзі), що вводить обов'язкові вимоги до кібербезпеки. Таким чином, ЄС формує інтегровану модель захисту портів, яка охоплює фізичну безпеку, організаційні процедури та цифрову стійкість, відповідаючи на традиційні й новітні загрози.

Запропоновані законопроектom зміни загалом відповідають базовій логіці регулювання Європейського Союзу у сфері захисту портової інфраструктури, зокрема принципу ризик-орієнтованого підходу та можливості адаптації заходів безпеки залежно від рівня загроз. Встановлення особливого режиму функціонування портів і доступу до їх інфраструктури на період дії воєнного стану узгоджується з підходами, закріпленими у праві ЄС та міжнародних стандартах, які передбачають запровадження підвищених рівнів безпеки, обмеження доступу та посилення контролю у разі зростання ризиків.

Водночас положення щодо залучення відомчої воєнізованої охорони лише частково відповідає практикам ЄС. У європейському регулюванні переважає цивільна модель забезпечення безпеки портів із залученням операторів, спеціалізованих служб безпеки та правоохоронних органів, тоді як використання воєнізованих формувань не є типовим інструментом. Разом з тим, в умовах воєнного стану таке рішення може розглядатися як тимчасовий і винятковий захід, що потребує чіткого нормативного обмеження у часі та належного обґрунтування.

Запровадження тимчасового механізму фінансування заходів із захисту портової інфраструктури за рахунок частини портових зборів загалом відповідає підходам ЄС, де держави-члени мають гнучкість у визначенні джерел фінансування безпекових заходів, за умови забезпечення прозорості, цільового використання коштів та недискримінаційності для учасників ринку. Такий підхід може вважатися сумісним із європейською практикою, якщо супроводжується належними механізмами контролю та звітності.

Разом з тим, положення законопроектu щодо спрямування коштів на фінансування заходів протиповітряної оборони, інженерної та технічної оборони виходять за межі стандартного регулювання ЄС у сфері портової безпеки. У праві ЄС ці питання належать до сфери національної оборони та безпеки і не інтегруються безпосередньо в механізми регулювання портової інфраструктури. Водночас з огляду на умови збройної агресії проти України такі заходи можуть бути об'єктивно необхідними, однак потребують чіткого розмежування із класичними інструментами портової безпеки та визначення їх як тимчасових, обумовлених виключними обставинами.

Узагальнюючи, законопроект у значній мірі відповідає підходам ЄС у частині посилення безпеки та управління ризиками, однак окремі його

положення мають спеціальний, воєнний характер і виходять за межі *acquis* ЄС, що доцільно прямо відобразити у відповідному обґрунтуванні.

При оцінці законопроекту доцільно виходити з його тимчасового та спеціального характеру: запропоновані норми діють виключно на період воєнного стану та не змінюють сталу модель організації безпеки портової інфраструктури. Зокрема, передбачається, що у цей період охорона морських портів і об'єктів портової інфраструктури може здійснюватися відомчою воєнізованою охороною. Паралельно вводиться спеціальний механізм фінансування таких заходів - у межах до 10 відсотків надходжень від портових зборів, що перебувають у розпорядженні Адміністрації морських портів України як власні кошти.

У цьому контексті слід також враховувати положення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, зокрема пункт «с» статті 472, який передбачає право сторін вживати заходів, необхідних для забезпечення національної безпеки, зокрема в умовах війни, серйозного міжнародного напруження або внутрішніх заворушень, що загрожують громадському порядку. Таким чином, запропоновані законодавчі зміни можуть розглядатися як такі, що відповідають передбаченим Угодою виняткам, зумовленим безпековими потребами держави.

Щодо відповідності законопроекту програмним документам ЄС доцільно звернутися до положень розділу 4.1 оновленої Портової стратегії ЄС, у якому наголошується, що зростаючий спектр саботажу та гібридних дій з боку Росії, які нерідко мають ознаки, співставні з державним тероризмом, становить суттєву загрозу, зокрема для портової інфраструктури вразливих регіонів, таких як Балтійське море. У документі підкреслюється необхідність системного використання та, за потреби, перегляду правових рамок ЄС і держав-членів у сфері протидії тероризму та гібридним загрозам.

У цьому контексті запропоновані законопроектом зміни загалом узгоджуються із зазначеним стратегічним підходом Європейської Комісії, оскільки спрямовані на посилення безпеки портової інфраструктури в умовах підвищених ризиків, зумовлених як воєнними діями, так і ширшим спектром гібридних загроз. Вони відображають тенденцію до розширення інструментів захисту не лише в період воєнного стану, а й у межах системної протидії тероризму та гібридній війні.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону ***не суперечить*** Угоді про асоціацію та міжнародно-правовим зобов'язанням України.

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA)»

(р.№ 14326 від 23.12.2025, Кабінет Міністрів України)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Як зазначено у пояснювальній записці, метою прийняття законопроєкту є приведення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – запобігання та протидія) у відповідність до міжнародних стандартів з питань боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму та забезпечення виконання умов, встановлених Європейською платіжною радою (далі – ЕРС), необхідних для подання Україною заявки стосовно приєднання до Єдиної зони платежів у євро (SEPA).

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання проєкту Закону, регулюються:

- Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).
- Директивою 2015/849 Європейського Парламенту і Ради ЄС від 20.05.2015 про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, про внесення змін до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 648/2012 та про скасування Директиви Європейського Парламенту і Ради 2005/60/ЄС та Директиви Комісії 2006/70/ЄС.
- Директивою 2019/1937 Європейського Парламенту і Ради ЄС від 23.10.2019 про захист осіб, які повідомляють про порушення законодавства союзу».

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол №258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

1) Предмет правового регулювання законопроекту охоплюється положеннями Розділу 6 «Фінансові послуги» Глави 6 «Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію.

Згідно листа р.№ 50565 від 10 березня 2026р. (вих.№ 3701-04/23217-01) Мінекономіки цей законопроект входить в список законопроектів, прийняття яких необхідно для забезпечення виконання заходів Плану України, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244-р (зі змінами, внесеними Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2025 р. № 817-р) в рамках реалізації інструменту «Ukraine Facility».

Відповідно до Плану для Ukraine Facility «має бути завершено виконання необхідних заходів для приєднання до єдиної зони платежів у євро (SEPA), що може полегшити міжнародну торгівлю для України, підвищити довіру інвесторів і забезпечити поширення модернізації на інші сфери». Тому, законопроект має на меті виконання зобов'язань України в рамках виконання Плану для Ukraine Facility.

Враховуючи важливість предмету законопроекту, вважаємо необхідним проведення відповідних консультацій з Європейською Комісією для виконання необхідних заходів для приєднання до єдиної зони платежів у євро (SEPA).

2) 2.1 Положення законопроекту також передбачають, що «фізична особа, особисті немайнові права якої порушено внаслідок повідомлення викривачем інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України “Про запобігання корупції” через зовнішні канали повідомлення в порядку, передбаченому Законом України “Про запобігання корупції”, а також внаслідок публічного розкриття інформації про можливі порушення Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” в порядку, передбаченому Законом України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”, має право на відповідь».

Вищезазначене положення законопроекту також не суперечить положенням п.1 статті 22 Директиви 2019/1937, які зазначають наступне:”1. Держави-члени забезпечують, відповідно до Хартії, щоб особи щодо яких пред'явлено обвинувачення повною мірою користувалися правом на ефективний засіб правового захисту та на справедливий суд, а також презумпцією невинуватості та правом на захист, включаючи право бути вислуханим та право на доступ до своєї справи.

2.2 Положення проекту Закону передбачають, що «захист особистих немайнових прав юридичної особи у зв'язку із завідомо неправдивим повідомленням або неумисним повідомленням недостовірної інформації щодо її уповноваженої

(посадової чи службової) особи про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» у порядку, передбаченому цим Законом, а також у зв'язку із завідомо неправдивим повідомленням або публічним розкриттям чи неумисним повідомленням або публічним розкриттям недостовірної інформації щодо її уповноваженої (посадової чи службової) особи про можливі факти порушень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» у порядку, передбаченому цим Законом, здійснюється у такому самому обсязі, що і особистих немайнових прав фізичних осіб».

Положення статті 61 (2)(с) Директиви 2015/849, які зазначають, що «механізми, зазначені у пункті 1, повинні включати щонайменше: (с) належний захист обвинуваченої особи».

Зазначені положення законопроекту не суперечать п.10 статті 5 Директиви 2019/1937 вводить та надає визначення терміну «обвинуваченої особи», який означає «фізичну або юридичну особу, яка у звіті або публічному розкритті зазначена як особа, якій приписується порушення або з якою ця особа пов'язана».

Законопроект не суперечить положенням щодо захисту немайнових прав як право на захист особистості, як передбачено положеннями статті 22 Директиви 2019/1937, які зазначають наступне:

«2. Компетентні органи забезпечують, відповідно до національного законодавства, захист особистості осіб щодо яких пред'явлено обвинувачення протягом усього часу, поки тривають розслідування, розпочаті повідомленням або публічним розкриттям інформації.

3. Правила, викладені у статтях 12, 17 та 18 щодо захисту особистості осіб, які повідомляють, також застосовуються до захисту особистості осіб щодо яких пред'явлено обвинувачення».

Також вищезазначені положення законопроекту не суперечать положенням п.2 статті 48 Хартії основоположних прав ЄС, які зазначають наступне: «Гарантується повага до прав на захист кожного, кому пред'явлено обвинувачення».

3) Водночас, з огляду на наявність відповідних зобов'язань в рамках Плану України та усталену практику взаємодії зі Стороною ЄС у процесі його реалізації, проєкт акта потребує погодження з Європейською Комісією.

З огляду на зазначене, доопрацьовану редакцію законопроекту, перед внесенням на розгляд Верховної Ради України, доцільно було б попередньо узгодити з Європейською Комісією та Європейською платіжною радою.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA)»

(р.№ 14328 від 23.12.2025, Кабінет Міністрів України)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Як зазначено у пояснювальній записці, метою прийняття законопроєкту є приведення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – запобігання та протидія) у відповідність до міжнародних стандартів з питань боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму та забезпечення виконання умов встановлених Європейською платіжною радою (далі – ЕРС), необхідних для подання Україною заявки стосовно приєднання до Єдиної зони платежів у євро (SEPA).

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання проєкту Закону, регулюються:

- Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).
- Директивою 2015/849 Європейського Парламенту і Ради ЄС від 20.05.2015 про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, про внесення змін до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 648/2012 та про скасування Директиви Європейського Парламенту і Ради 2005/60/ЄС та Директиви Комісії 2006/70/ЄС.

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол №258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

1) Відповідно до статті 20 «Боротьба з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму» Угоди про асоціацію «Сторони забезпечують імплементацію відповідних міжнародних стандартів, зокрема стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF) та стандартів, рівнозначних тим, які були прийняті Союзом».

2) Законопроект передбачає, що накладання штрафу за «примушування працівника до звільнення, притягнення його до дисциплінарної відповідальності чи піддання іншим негативним заходам впливу або загрози таких заходів впливу у зв'язку з поданням ним як працівником, відповідальним за проведення фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу, інформації до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на виконання вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», чи у зв'язку з повідомленням працівником керівника або працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу, або суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що провадить свою діяльність одноосібно (без утворення юридичної особи), або суб'єкта державного фінансового моніторингу про порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Головне науково-експертне управління у своєму висновку зазначило, що вищезазначені положення містять «оціночне та невизначене формулювання «інші негативні заходи впливу», «загроза таких заходів». Такі загальні та недостатньо точні формулювання позбавляють особу можливості чітко передбачити, які саме дії чи бездіяльність тягнуть за собою адміністративну чи кримінальну відповідальність, і відмежувати протиправні дії від правомірних управлінських чи дисциплінарних заходів. Такий підхід суперечить принципу правової визначеності, що є складовою верховенства права (стаття 8 Конституції України, рішення Конституційного Суду України від 02.11.2004 № 15-рп/2004 та від 22.09.2005 № 5-рп/2005)».

Принцип правової визначеності є одним із загальних принципів права ЄС, та згідно з яким для належного функціонування правової системи держави передбачуваність, несуперечливість та узгодженість формулювання норм є однією із обов'язкових умов для створення якісного та дієвого законодавства.

Додатково, Конституційний Суд України в своїх рішеннях неодноразово наголошував на тому, що принцип юридичної визначеності є одним із ключових елементів принципу верховенства права: принцип юридичної визначеності є істотно

важливим у питаннях дієвості верховенства права (правовладдя); одним зі складових елементів загального принципу юридичної визначеності є вимога (як принцип) передбачуваності приписів права. Саме юридична визначеність дає можливість учасникам суспільних відносин завбачати наслідки своїх дій і бути впевненими у своїх легітимних очікуваннях (legitimate expectations).

3) Положення законопроекту щодо захисту працівників у зв'язку з повідомленням працівником керівника або у зв'язку з повідомленням про порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення не суперечить положенням статті 38 (1) Директиви ЄС 2015/849, яка зазначає, що «держави-члени повинні забезпечити, щоб особи, включаючи працівників та представників зобов'язаної особи, які повідомляють про підозри у відмиванні грошей або фінансуванні тероризму внутрішньо або до органів фінансової розвідки, були юридично захищені від погроз, помсти або ворожих дій, і зокрема від несприятливих або дискримінаційних дій на робочому місці».

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС, **але потребує доопрацювання** з метою дотримання принципу правової визначеності.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ВИСНОВОК
щодо проєкту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення норм законодавства у сфері питного водопостачання та водовідведення»
(реєстр. № 13578 від 31.07.2025, Кабінет Міністрів України)^{1,2}

1. Загальна характеристика законопроєкту

Метою проєкту Закону, як зазначено у пояснювальній записці, є приведення у відповідність норм законодавства у сфері питного водопостачання та водовідведення, з метою реалізації заходів, направлених на імплементацію законодавства України у відповідність з вимогами ЄС, яке передбачено підписанням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державними-членами, з іншої сторони.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу

Предмет правового регулювання законопроєкту охоплюється положеннями Глави 6 «Навколишнє середовище» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, які є предметом правового регулювання законопроєкту, в Європейському Союзі регулюються:

Директивою (ЄС) 2024/3019 Європейського Парламенту та Ради від 27 листопада 2024 р. про очищення міських стічних вод (Official Journal L, 2024/3019, 12.12.2024) (далі – Директива (ЄС) 2024/3019);

Директивою (ЄС) 2020/2184 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2020 року про якість води, призначеної для споживання людиною (Official Journal L 435, 23.12.2020, р. 1–62) (далі – Директива (ЄС) 2020/2184);

Директивою 2006/123/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 12 грудня 2006 року щодо послуг на внутрішньому ринку (Official Journal L 376, 27.12.2006, р. 36–68) (далі – Директива 2006/123/ЄС);

Директивою Європейського Парламенту і Ради 2000/60/ЄС від 23 жовтня 2000 року про встановлення рамок заходів Співтовариства в галузі водної політики (Official Journal L 327, 22/12/2000, р. 1–73) (далі – Директива 2000/60/ЄС);

¹ Законопроєкт спрямований на адаптацію законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС) в частині виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

² Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 27 квітня 2026 року (протокол № 258).

Директивою Ради ЄС 91/271/ЄЕС про очищення міських стічних вод від 21 травня 1991 року (Official Journal L 135, 30.5.1991, р. 40–52) (далі – Директива Ради ЄС 91/271/ЄЕС);

Повідомленням Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського економічно-соціального комітету та Комітету регіонів «Європейська стратегія водостійкості» COM/2025/280 final (далі – Європейська стратегія водної стійкості).

3. Відповідність законопроєкту міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС

За результатами правового аналізу проєкту Закону щодо його відповідності acquis ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Проєктом Закону пропонується:

1. Внести зміни до Закону України «**Про питну воду та питне водопостачання**», передбачивши, зокрема:

1) додаткові повноваження Кабінету Міністрів України у сфері питної води та питного водопостачання;

2) додаткові повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства щодо:

затвердження методики визначення витрат та втрат паливно-енергетичних ресурсів для врахування у тарифі на послугу з централізованого водопостачання;

затвердження порядку розроблення та затвердження технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання;

3) обов'язок підприємств питного водопостачання застосовувати ризик-орієнтований підхід у забезпеченні безпечного водопостачання;

4) умови, підстави та період тимчасового відхилення від встановлених показників якості питної води – стаття 27¹ проєкту Закону.

2. Внести зміни до Закону України «**Про водовідведення та очищення стічних вод**», передбачивши, зокрема:

1) додаткові повноваження Кабінету Міністрів України у сфері водовідведення;

2) додаткові повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, у сфері водовідведення;

3) обов'язок суб'єктів господарювання, що здійснюють водовідведення, застосовувати ризик-орієнтований підхід у сфері водовідведення.

Відповідно до статті 361 Угоди про асоціацію співробітництво має на меті збереження, захист, поліпшення і відтворення якості навколишнього середовища, захист громадського здоров'я, розсудливе та раціональне використання природних ресурсів та заохочення заходів на міжнародному рівні, спрямованих на вирішення регіональних і глобальних проблем навколишнього середовища, зокрема, у сфері якості води та управління водними ресурсами.

Стаття 363 Угоди про асоціацію передбачає, що поступове наближення законодавства України до права та політики ЄС у сфері охорони навколишнього природного середовища здійснюється відповідно до Додатка ХХХ до цієї Угоди.

Згідно із зазначеним вище додатком до Угоди про асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання впровадити положення Директиви № 98/83/ЄС³ про якість води, призначеної для споживання людиною, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) 596/2009, та Директиви № 91/271/ЄЕС⁴.

Згідно з Європейською стратегією водної стійкості держави-члени – та їхні місцеві чи регіональні органи влади – часто найкраще підготовлені до вирішення питань управління водними ресурсами, оскільки вони найкраще знають власні обставини, проблеми та можливі рішення.

1. Відповідно до статті 7 Директиви 2000/60/ЄС держави-члени повинні *забезпечувати необхідний захист водних масивів, які використовують для забору води, призначеної для споживання людиною, що в середньому забезпечують понад 10 м³ на день або якими користується понад 50 осіб, або призначені для такого використання у майбутньому, з метою запобігання погіршенню їхньої якості для зниження рівня оброблення з метою очищення, необхідного для виробництва питної води.*

Згідно з статтею 7 Директиви (ЄС) 2020/2184 держави-члени забезпечують, щоб постачання, очищення та розподіл води, призначеної для споживання людиною, здійснювалися з урахуванням ризику та охоплювали весь ланцюг постачання від водозбірної площі, забору, очищення, зберігання та розподілу води до точки відповідності, зазначеної у статті 6.

2. Відповідно до преамбули Директиви 2000/60/ЄС водопостачання є *послугою загального інтересу, як це визначено в повідомленні Комісії про послуги загального інтересу в Європі*⁵.

Стаття 1 Протоколу (№ 26) про послуги загального інтересу⁶ визначає, що спільні цінності Союзу щодо послуг загального економічного інтересу у значенні статті 14 Договору про функціонування Європейського Союзу включають, зокрема, основну роль та широкі дискреційні повноваження національних, регіональних та місцевих органів влади, що стосується надання, доручення виконання та здійснення організації послуг загального економічного інтересу якомога ближче до потреб користувачів.

Відповідно до статті 16 Директиви 2006/123/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 12 грудня 2006 року щодо послуг на внутрішньому ринку держава-член, у якій надається послуга, повинна забезпечити вільний доступ до діяльності з надання послуг та вільне здійснення такої діяльності на своїй території. Держави-члени не повинні обумовлювати доступ до діяльності з надання послуг або її здійснення на своїй території дотриманням будь-яких вимог, які не відповідають принципам недискримінації, необхідності та пропорційності.

3. Відповідно до статті 15 (1) Директиви (ЄС) 2020/2184 за належним чином обґрунтованих обставин держави-члени *можуть передбачати відступи від*

³ замінена Директивою (ЄС) 2020/2184 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2020 року про якість води, призначеної для споживання людиною

⁴ буде скасовано з 1 серпня 2027 року згідно із статтею 32 (1) Директиви (ЄС) 2024/3019 Європейського Парламенту та Ради від 27 листопада 2024 р. про очищення міських стічних вод, що набрала чинності 1 січня 2025 року

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52001XC0119\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52001XC0119(02))

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12008M/PRO/26:EN:HTML>

параметричних значень, установлених у частині В (хімічні параметри) додатка І або визначених відповідно до статті 5(3)⁷, до максимально допустимого значення, яке встановлюється ними, за умови, що такі відступи не становлять потенційної загрози для здоров'я людини та за умови, що постачання води, призначеної для споживання людиною, у відповідному районі не може бути забезпечене жодним іншим розумним способом.

Стаття 15 Директиви (ЄС) 2020/2184 визначає також інші умови для встановлення відступів (у тому числі, щодо їх змісту та термінів).

4. Відповідно до статті 9 Директиви 2000/60/ЄС держави-члени повинні враховувати принцип відшкодування витрат на водні послуги, включно з екологічними та *ресурсними витратами*, беручи до уваги економічний аналіз, здійснений відповідно до додатка III, та, зокрема, у відповідності з принципом матеріальної відповідальності забруднювача (принцип «забруднювач платить»).

У додатку І (Повний перелік дій) Водної стратегії водостійкості відзначено необхідність проведення оцінки якості наявних даних про воду та, де це доречно, подання законодавчої пропозиції щодо *запровадження нових модулів еколого-економічного рахунку для водних рахунків* до кінця 2026 року.

Ключовою проміжною ціллю, згідно з додатком II Водної стратегії водостійкості, для держав-членів є запровадження до 2027 року *прозорих рахунків* за питну воду та водовідведення, щоб підвищити обізнаність споживачів щодо їхнього споживання та *реальної ціни на воду*.

Таким чином, запропоновані законопроектom зміни узгоджуються із законодавством Європейського Союзу.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу

Проект Закону **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу.

Голова Комітету

І. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

⁷ відповідно до Директиви 2000/60/ЄС, держави-члени повинні забезпечити проведення оцінки рівнів витоків води на їхній території та потенціалу для покращення у скороченні витоків води з використанням методу оцінки індексу інфраструктурних витоків (ILI) або іншого відповідного методу. Така оцінка повинна враховувати відповідні аспекти охорони здоров'я, навколишнього середовища, технічні та економічні аспекти та охоплювати щонайменше постачальників води, які постачають щонайменше 10 000 м³ на день або обслуговують щонайменше 50 000 осіб

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про інфраструктурні проєкти у сфері енергетики, які становлять суспільний інтерес»

(р.№ 13450 від 04.07.2025, (2 читання), н.д. Герус А.М. та інші)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Як зазначено у Пояснювальній записці до законопроєкту, законопроєкт розроблено з метою імплементації Регламенту 2022/869 та спрямований на усунення регуляторних бар'єрів, які ускладнюють реалізацію суспільно важливих енергетичних інфраструктурних проєктів.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання проєкту Закону, регулюються:

- Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).
- Регламентом 2022/869 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2022 року про керівні принципи для трансєвропейської енергетичної інфраструктури, що вносить зміни до Регламентів 715/2009, 2019/942 та 2019/943 та Директив 2009/73/ЄС та 2019/944, а також скасовує Регламент 347/2013.

3. Відповідність законопроєкту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

1) Положення проєкту Закону охоплюються міжнародно-правовими зобов'язаннями відповідно до Угоди про асоціацію, а саме: статтею 337 глави 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне та галузеве

¹ Законопроєкт спрямований на адаптацію законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС) в частині виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 28 квітня 2026 року (протокол №258) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

співробітництво» Угоди про асоціацію, відповідно до якої сторони домовилися продовжувати та активізувати існуюче співробітництво у сфері енергетики з метою підвищення енергетичної безпеки, конкурентоспроможності та стабільності, що є необхідним для просування економічного зростання та досягнення прогресу у напрямку ринкової інтеграції, в тому числі шляхом поступового зближення в енергетичному секторі та через участь у регіональних ініціативах щодо співробітництва у сфері енергетики; пунктом е) статті 338 Глави 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію, відповідно до якого взаємне співробітництво включає, серед іншого, таку сферу, як співробітництво в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства 2005 року.

2) У пункті 1 статті 1 проєкту Закону України розробником пропонується таке визначення терміну «енергетична інфраструктура» як «фізичне обладнання або сукупність такого обладнання та/або споруд, структур, складних конструкцій в рамках інфраструктури для передачі/транспортування, розподілу та зберігання електричної енергії, газу (у тому числі біометану, біогазу та водню) та нафти або уловлювання, транспортування та зберігання вуглекислого газу, електролізери для виробництва водню, а також розумні мережі, у тому числі газові, що розташовані на території України або пов'язують її територію з територіями Договірних Сторін Енергетичного Співтовариства або держав – членів Європейського Союзу та забезпечують надійне і безперебійне постачання енергоресурсів».

Такі положення законопроєкту відповідають пункту 1 статті 2 Регламенту 2022/869, «енергетична інфраструктура» означає «будь-яке фізичне обладнання або об'єкт, що підпадає під категорії енергетичної інфраструктури та розташований у межах Союзу або пов'язує Союз та одну чи декілька третіх країн».

Такі категорії визначені у Додатку II до Регламенту (ЄС) 2022/869, зокрема, категорії енергетичної інфраструктури, які необхідно розробити з метою реалізації пріоритетів енергетичної інфраструктури, викладених у Додатку I, є такими: (1) щодо електроенергії; (2) щодо інтелектуальних газових мереж; (3) щодо водню; (4) щодо електролізерних установок; (5) вуглекислого газу.

3.1) Положення законопроєкту передбачають наступне:

«Національний компетентний орган розробляє, затверджує, оновлює та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті українською та англійською мовами посібник процедур, який містить перелік умов, правил та процедур, передбачених законодавством у дозвільній сфері, сфері охорони навколишнього природного середовища та сфері містобудування, необхідних для реалізації інфраструктурних проєктів у сфері енергетики, які становлять суспільний інтерес, з посиланнями на відповідні акти законодавства, рекомендації, а також порядок надання комплексного рішення відповідно до цього Закону.

Посібник процедур містить, зокрема, таку інформацію:

1) найменування та реквізити національного компетентного органу, інших відповідних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, установ, організацій та підприємств, які беруть участь у процесі надання комплексного рішення під час реалізації інфраструктурних проєктів у сфері енергетики, які становлять суспільний інтерес;

2) посилення на відповідні нормативно-правові акти, що регулюють порядок та умови надання дозволів, погоджень та інших документів дозвільного характеру, необхідних для реалізації інфраструктурних проєктів у сфері енергетики, які становлять суспільний інтерес, зокрема екологічні та будівельні норми, а також критерії, за якими проєкт може бути внесено до переліку інфраструктурних проєктів у сфері енергетики, які становлять суспільний інтерес, відповідно до статті 3 цього Закону;

3) інформацію про перелік та вимоги до документів, що подаються на етапах підготовчої та завершальної процедур надання комплексного рішення;

4) перелік дозволів, погоджень та інших документів дозвільного характеру, необхідних для реалізації інфраструктурних проєктів у сфері енергетики, які становлять суспільний інтерес;

5) план дій у процесі надання комплексного рішення разом з інформацією про кожен процедурний етап, у тому числі орієнтовний графік надання комплексного рішення та часові межі кожного з етапів;

6) опис етапів та способів участі громадськості у процесі надання комплексного рішення, у тому числі вимоги щодо розроблення та подання до національного компетентного органу концепції участі громадськості та рекомендації;

7) рекомендації щодо інформації, зокрема її змісту, яку розміщує організатор (замовник) проєкту на веб-сайті (веб-сторінці) проєкту».

Вищезазначені положення законопроекту не суперечать положенням статті 9 Регламенту (ЄС) 2022/869, які зазначають наступне:

«1. До 24 жовтня 2023 року держава-член або національний компетентний орган, де це можливо, у співпраці з іншими відповідними органами, опублікує оновлений посібник з процедур процесу видачі дозволів, що застосовується до проєктів зі списку Союзу, включаючи принаймні інформацію, зазначену в пункті (1) Додатка VI. Посібник не є юридично обов'язковим, але він повинен посилалися на відповідні правові положення або цитувати їх. Національні компетентні органи, де це доречно, співпрацюють та знаходять синергію з органами влади сусідніх країн з метою обміну передовим досвідом та сприяння процесу видачі дозволів, зокрема для розробки посібника з процедур».

П.1 Додатку VI Регламенту (ЄС) 2022/869 зазначає наступне:

«(1) Посібник з процедур, зазначений у статті 9(1), повинен містити щонайменше:

- (a) вимоги відповідних законодавчих актів, на яких ґрунтуються рішення та висновки щодо різних типів відповідних проєктів, що становлять спільний інтерес, включаючи екологічне право;
- (b) перелік відповідних рішень та висновків, які необхідно отримати;
- (c) назви та контактні дані компетентного органу, інших відповідних органів та основних зацікавлених сторін;
- (d) об'єм робіт, що окреслюють кожен етап процесу, включаючи орієнтовний графік та стислий огляд процесу прийняття рішень для різних типів відповідних проєктів, що становлять спільний інтерес;
- (e) інформацію про обсяг, структуру та рівень деталізації документів, які необхідно подавати разом із заявою на прийняття рішень, включаючи контрольний список;
- (f) етапи та засоби участі широкої громадськості в процесі;
- (g) спосіб, у який компетентний орган, інші відповідні органи та промоутер проєкту повинні продемонструвати, що думки, висловлені під час публічних консультацій, були враховані, наприклад, шляхом показу змін, внесених до місця розташування та дизайну проєкту, або шляхом надання причин, чому такі думки не були враховані;
- (h) наскільки це можливо, переклади його змісту всіма мовами сусідніх держав-членів мають бути здійснені у координації з відповідними сусідніми державами-членами».

3.2) Положення законопроєкту щодо участі громадськості та оприлюднення інформації про громадські обговорення щодо інфраструктурного проєкту у сфері енергетики, який становить суспільний інтерес не суперечать положенням п.2 статті 9 Регламенту (ЄС) 2022/869, які зазначають наступне: «Без шкоди для екологічного законодавства та будь-яких вимог Орхуської конвенції, Конвенції Еспо та відповідного законодавства Союзу, всі сторони, залучені до процесу видачі дозволів, повинні дотримуватися принципів участі громадськості, викладених у пункті (3) Додатка VI».

4) Законопроєкт зазначає, що «для інфраструктурних проєктів у сфері енергетики, які становлять суспільний інтерес, такі індикатори та показники визначаються Регулятором на основі індикаторів та показників, опублікованих Радою регуляторів регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та/або Агентством Європейського Союзу з питань співробітництва енергетичних регуляторів, та оприлюднюються на його офіційному веб-сайті».

Також зазначається, що «аналіз витрат і вигід для проєктів спільного інтересу Енергетичного Співтовариства та проєктів взаємного інтересу розробляються відповідно до методологій, опублікованих Європейською мережею операторів систем передачі електроенергії (ENTSO-E), Європейською мережею газотранспортних систем (ENTSOG) та Європейською Комісією».

Такі положення законопроєкту відповідають та наближають до вимог Енергетичного Співтовариства, що створює позитивне сприйняття для сторони ЄС.

5) Законопроект передбачає, що «Регулятор встановлює короткострокові та довгострокові стимули для оператора системи передачі, оператора газотранспортної системи, операторів систем розподілу електричної енергії та операторів газорозподільних систем відповідно до закону».

Такі положення законопроекту не суперечать положенням частини 1 статті 17. Регламенту (ЄС) 2022/869, які зазначають, що «якщо ініціатор проекту несе вищі ризики, пов'язані з розробкою, будівництвом, експлуатацією або технічним обслуговуванням проекту спільного інтересу, що належить до компетенції національних регуляторних органів, порівняно з ризиками, які зазвичай несе аналогічний інфраструктурний проект, держави-члени та національні регуляторні органи можуть надати відповідні заохочення цьому проекту відповідно до статті 13 Регламенту (ЄС) № 715/2009, статті 18(1) та статті 18(3) – (6) Регламенту (ЄС) 2019/943, статті 41(8) Директиви 2009/73/ЄС та статті 58, пункту (f), Директиви (ЄС) 2019/944».

6) Законопроект зазначає, що «для формування переліку проектів спільного інтересу Енергетичного Співтовариства та переліку проектів взаємного інтересу, а також реалізації таких проектів в рамках Енергетичного Співтовариства та Європейського Союзу національний компетентний орган, Регулятор, оператор системи передачі електричної енергії, оператор газотранспортної системи та організатор (замовник) проекту взаємодіють з інституціями Європейського Союзу та Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, компетентними та регуляторними органами, операторами систем передачі електричної енергії та/або газотранспортної системи Договірних Сторін Енергетичного Співтовариства, держав-членів Європейського Союзу та іншими організаціями відповідно до встановлених процедур».

Такі положення законопроекту відповідають та наближають до вимог Енергетичного Співтовариства, що створює позитивне сприйняття для сторони ЄС.

7) Положення законопроекту передбачають, що «організатори (замовники) проектів спільного інтересу Енергетичного Співтовариства та проектів взаємного інтересу мають право на отримання технічної та фінансової допомоги Європейського Союзу у формі грантів на їх підготовку та будівництво», що не суперечить положенням статті 18 Регламенту (ЄС) 2022/869, які зазначають, що «проекти спільного інтересу, що належать до категорій енергетичної інфраструктури, викладених у статті 24 та додатку II, мають право на отримання фінансової допомоги Союзу у формі грантів на дослідження та фінансові інструменти».

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000EED52E0043BFDC00
Дійсний до: 16.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-20/10-2026/95435 від 28.04.2026

